

İç Güvenlik Sektörünün
Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi

YEREL GÜVENLİK PLANLARI PİLOT UYGULAMA KİTAPÇIĞI

İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü

2010
ANKARA

*“İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi”
projesinin ana yararlanıcısı, Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı’dır.
Proje, Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilmiş ve
Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’nın
teknik desteği ile yürütülmüştür.”*

-Ana Yararlanıcı Kurum-
İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü

-UNDP Teknik Destek Ekibi-
Prof. Dr. Sebastian Roché
Baş Teknik Danışman

Kitapçığın oluşturulması için proje kapsamında görevlendirilmiş
kısa dönem uzmanlar:

François – Yves Boscher, Pilot Uygulamalardan Sorumlu Kıdemli Uluslararası Uzman
Nazlı Yıldırım, Pilot Uygulamalardan Sorumlu Yerel Uzman Yardımcısı

Serra Titiz, İstanbul Pilot Modelinden Sorumlu Yerel Kıdemli Uzman

Murat Yücer, Kadıköy Pilot Modelinden Sorumlu Yerel Uzman Yardımcısı

Aziz Tuncer, Eyüp Pilot Modelinden Sorumlu Yerel Uzman Yardımcısı

Sevcan Kılıç Akıncı, Erzurum Pilot Modelinden Sorumlu Yerel Kıdemli Uzman

Kemal Günler, Erzurum Pilot Modelinden Sorumlu Yerel Uzman Yardımcısı

Nafiz Tok, Niğde Pilot Modelinden Sorumlu Yerel Kıdemli Uzman

Yrd. Doç. Dr. Cemalettin Karadaş, Kitapçığı Yayına Hazırlayan Yerel Kıdemli Hukuk
Uzmanı, (Polis Akademisi, KPMYO)

Kitapçığın hazırlanmasında katkıda bulunan
İçişleri Bakanlığı Personeline teşekkürlerimizi sunarız.

Mayıs 2010

ANIT MATBAA / ANKARA

Tel: 0312 232 54 77

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	5
1.1. Kitapçık Hakkında.....	5
1.2. İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesinin Amaçları Nelerdir?	5
1.3. Yerel Güvenlik Planları'nın Uygulanması İçin Geliştirilen Pilot Modellerin Temeli Neye Dayanmaktadır?	7
1.4. Kitapçığın Amacı ve Metodolojisi.....	10
2. YEREL GÜVENLİK KOMİSYONLARININ KURULMASINA DAİR İLKE VE STANDARTLAR	13
2.1. Birleşmiş Milletler Suç Önleme İlke ve Standartları.....	13
2.2. Dünyadaki İyi Uygulamalar.....	13
2.3. Modern Polis Standartları.....	15
3. TÜRKİYE'DE VALİLERİN ÖNLEYİCİ GÖREVLERİNİ KULLANMALARI İÇİN YEREL GÜVENLİK KOMİSYONLARI	17
4. TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞTİRİLEN PİLOT UYGULAMALAR	19
4.1. Niğde'de Gerçekleştirilen Pilot Uygulama Hakkında	19
4.2. İstanbul - Kadıköy'de Gerçekleştirilen Pilot Uygulama Hakkında	19
4.3. Erzurum'da Gerçekleştirilen Pilot Uygulama Hakkında	20
4.4. İstanbul- Eyüp'te Gerçekleştirilen Pilot Uygulama Hakkında	20
5. YEREL GÜVENLİK KOMİSYONLARI	21
5.1. Yerel Güvenlik Komisyonları'nın Kurulması.....	21
5.2. Yerel Güvenlik Komisyonları'nın İşleyişi.....	22
5.3. Büyük Şehirlerdeki Yerel Güvenlik Komisyonları İle İlgili Özel Durum	23
5.4. İlk Komisyon Toplantısı Rehberi.....	24

6. YEREL GÜVENLİK PLANI	27
6.1. Yerel Güvenlik Planı ve Yapısı	27
6.2. Yerel Güvenlik Planı Oluşturma Aşamaları	28
6.3. Planın Oluşturulması ve Uygulamaya Geçmesine Destek Olmak İçin Oluşturulan Yürütme Kurulu.....	29
7. DURUM TESPİTİ AŞAMASI	31
7.1. Durum Tespiti Aşamasının Bileşenleri.....	31
7.2. Vatandaşlar İçin Yerel Güvenlik Anketinin Uygulanması.....	33
7.3. Vatandaşlar İçin Yerel Güvenlik Anketi.....	34
7.4. Anket Sonucunda Elde Edilen Deneyimler	37
8. ÖNCELİK VE HEDEF BELİRLEME AŞAMASI.....	39
8.1. Yerel Güvenlik Planı'ndaki Güvenlik Öncelikleri	39
8.2. Yerel Güvenlik Planı'nda Yer Alan Hedefler	40
8.3. Yerel Güvenlik Planları'ndaki Hedeflerden Bazı Örnekler	42
9. TAAHHÜTLER VE EYLEMLER AŞAMASI	43
9.1. Paydaşların Verebileceği Çeşitli Taahhütler	43
9.2. Hedeflere Ulaşmak İçin Belirlenen Önleyici Eylemler	46
9.3. Pilot Uygulamalardaki Önleyici Eylemlerden Örnekler.....	47
9.4. Hedeflere Ulaşmak İçin Belirlenen Caydırıcı Eylemler	49
9.5. Yerel Güvenlik Planı'nın Bütçesi	50
10. YEREL GÜVENLİK PLANI'NIN KAMUOYU İLE PAYLAŞILMASI AŞAMASI	51
11. YEREL GÜVENLİK PLANI'NIN DEĞERLENDİRİLMESİ AŞAMASI	53
11.1. Değerlendirme Yöntemleri.....	53
11.2. Değerlendirme Aşamasındaki Birimler	53
EKLER	55
DİZİN	72

1. GİRİŞ

1.1. Kitapçık Hakkında

İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi (İGSSGG) Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilerek Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının teknik desteği ile Bakanlığımız tarafından yürütülmüştür.

Bu Kitapçık 2008 yılında başlayıp 2010 yılında sona eren bahse konu proje kapsamında oluşturulmuştur.

1.2. İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesinin Amaçları Nelerdir?

Proje temel olarak aşağıdakileri gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır:

- i. Demokratik haklar ile kişi hak ve özgürlüklerinin vatandaşlar tarafından kullanımının teminat altına alınması,
- ii. İçişleri Bakanlığı ile Vali ve Kaymakamların kolluk kuvvetleri üzerinde var olan denetim ve gözetim yetkilerinin etkin bir şekilde kullanılması,
- iii. Şeffaf, katılımcı, vatandaş odaklı bir sivil gözetim sistemi oluşturulması.

Projenin hedefleri:

- i. Kolluk kuvvetleri ile sivil toplum kuruluşları arasında sivil gözetim kavramı üzerinde genel bir anlayış birliği oluşturmak,
- ii. İspanya, İngiltere ve Fransa örnek uygulamaları ve proje çıktıları kapsamında Türkiye’de etkin bir sivil gözetimin yasal çerçevesini oluşturmak,
- iii. İç güvenlik birimlerinin etkin bir biçimde denetlenebilmesi için İçişleri Bakanlığının kurumsal kapasitesini arttırmaktır.

Bu hedeflerin gerçekleştirilebilmesi, mevcut mekanizmaların etkin bir şekilde işletilmesine, eksik kalan ya da aksayan konularda temel sivil gözetim ilkeleri doğrultusunda anayasal ve yasal düzenlemeler de dahil olmak üzere gerekli düzenlemelerin yapılarak işlevsel sivil gözetim mekanizmalarının oluşturulmasına bağlıdır.

1.2.1 Sivil Gözetim Neden Gereklidir?

Kolluk güçlerine, diğer kamu görevlilerinden farklı olarak kişi hak ve özgürlüklerine müdahale niteliği taşıyan özel yetkiler (durdurma, arama, iletişimin izlenmesi, vb.) verilmiştir. Bu yetkileri kullanan birim ve personelin hem uygulayacakları hizmet politikalarının oluşturulması aşamasında, hem de bireysel işlem ve eylemleri sürecinde kontrol edilmesi önemlidir. İnsan haklarının ve özgürlüklerinin korunması ve demokratik hakların geliştirilmesi için bu alanlara müdahale yetkisi bulunan kolluk güçlerinin sivil otoritelerce kontrolü ve denetimi özel önem arz etmektedir.

1.2.2. Sivil Gözetim Nedir ve Bundan Kim Sorumludur?

Sivil gözetim, ABD ve Avrupa'da 40 yıllık bir geçmişi olmasına rağmen, ülkemizde yeni tartışılmaya başlanan bir kavramdır. Kavramın yeni olması, tanımının ve genel çerçevesinin yaygın olarak bilinmemesi, yanlış algılama ve yaklaşımlara neden olmaktadır. Bu yanlış algılamalardan en yaygın olanı, sivil gözetimin, güvenlik güçlerinin (polis, jandarma, sahil güvenlik ve diğer kolluk birimleri) sivil toplum örgütleri ya da vatandaşlar tarafından denetlenmesi şeklinde anlaşılmasıdır.

Halbuki uluslararası düzeyde kabul görmüş tek bir tanıma sahip olmamakla birlikte "sivil gözetim" kavramı kısaca şu şekilde tanımlanabilir: "Kolluk kuvvetleri ve faaliyetleri ile bunların dayanağını oluşturan politikaların çok katmanlı ve sürekli olarak sivil otoriteler tarafından izlenmesi". Sivil kelimesi burada "polis olmayan, asker olmayan" anlamına gelmektedir. Burada geçen "sivil otoriteler" ibaresi, parlamentoyu, hükümeti, yargıyı, bazı ülkelerde "hükümetten bağımsız organizasyonları (hakların savunucusu, ombudsman, bağımsız kolluk şikayet mekanizması, vb.)" ve bazen de sınırlı düzeyde (örneğin nezarethanelerde) teftiş yapmak üzere kamu otoriteleri tarafından resmen tanınmış olan vatandaş gruplarını kapsamaktadır (insan hakları kurulu üyeleri gibi).

Yukarıdaki tanımdan da anlaşılacağı üzere sivil gözetim sadece bireysel düzeyde (kolluk personelin aşırı güç kullanarak yanlış davranması veya hukuk

dışı hareketleri gibi) gerçekleşen insan hakları ihlallerini değil, kurumsal düzeyde politikaların da izlenmesini içermektedir.

1.2.3. Sivil Gözetimin İki Boyutu

Sivil gözetimin yatay ve dikey olmak üzere iki temel boyutu vardır. Dikey gözetim (hiyerarşik gözetim), kolluk kuvvetleri üzerinde yasalarla kendisine yönetme ve yaptırım uygulama gücü verilen kurumlar tarafından gerçekleştirilir ve genellikle faaliyetlerin denetimi şeklinde tezahür eder. Örnek olarak, İçişleri Bakanı, Vali, Kaymakam, bu makamlardandır. Yargı mercileri, Meclis ve bağımsız kurul veya organlar da dikey gözetim yapmaktadırlar.

Yatay gözetim ise halkın ve sivil toplumun yerel güvenlik politikalarının oluşturulmasına katılımlarının ve katkılarının sağlanması, yerel yönetimlerle işbirliği yapılması, kamuoyuna ve medyaya karşı şeffaflık olarak tanımlanabilir. Yatay gözetim çerçevesinde oluşturulan organlar hiyerarşik organ değildirler; fakat kolluk kuvvetleri ile diğer kurumlar arasında daha fazla işbirliğine, şeffaflığa ve halka karşı hesap verebilir olmaya katkı sağlarlar.

Yatay gözetimin bir uygulaması olarak proje kapsamında pilot illerdeki Valilikler önderliğinde yerel güvenlik ile ilgili paydaşların katılımından oluşan geçici Yerel Güvenlik Komisyonları oluşturulmuştur. Bir sonraki bölümde bu komisyonlar ve onların oluşturduğu Yerel Güvenlik Planları'nın temeli anlatılmaktadır.

1.3. Yerel Güvenlik Planları'nın Uygulanması İçin Geliştirilen Pilot Modellerin Temeli Neye Dayanmaktadır?

Proje çerçevesinde geliştirilen pilot modeller, seçilen pilot illerde sivil gözetimi geliştirmek için gerekli sistem ve yapıların oluşturulması amacıyla tasarlanmıştır. Bu bağlamda, öncelikle 2008 yılının Eylül ayında Erzurum, Niğde ve İstanbul projenin pilot illeri olarak seçilmiştir. Bunu takiben seçilen pilot illerdeki Vali yardımcılarının başkanlığında hazırlık toplantıları yapılmış ve illerde farklı konu başlıkları altında çalışma grupları oluşturulmuştur. Bu gruplar insan hakları kurullarını güçlendirme, medya ve iletişim, vatandaş odaklı şikayet sistemi ve kurumlararası koordinasyonun geliştirilmesi konularında çalışmalarını yürütmüşlerdir. Bu katılımcı yaklaşım her bir ilin kendine özgü sorunlarına ve ihtiyaçlarına uygun çözümler üretilmesine olanak sağlamıştır. Çalışma grubu toplantılarına medya, eğitim kurumları ve si-

vil toplum kuruluşları (STK) yanında farklı kolluk kurumlarından da üst düzeyde katılım sağlanmıştır.

Çalışma gruplarında saptanan sorunlar, çözüm önerileri ve benzer zorluklarla karşılaşmış Avrupa ülkelerindeki deneyimler de dikkate alınarak pilot modellerin uygulanması için rehber ilkeleri içeren bir rapor hazırlanmıştır. Pilot modellerin uygulama aşaması 2009 yılının Eylül ayında başlamış olup, bir gün süren geniş katılımlı bir konferansla tanıtılmış ve bunun sonrasında pilot uygulamalar hayata geçirilmiştir. Bu konferans üç pilot ilden toplamda 100'den fazla katılımcıyı biraraya getirerek yerel düzeyde sivil gözetim kavramının yerleşmesi, deneyimlerin paylaşılması ve uygulama sürecinin yol haritasının belirlenmesini sağlamıştır.

Bu konferansta alınan kararlar doğrultusunda, pilot illerde planlama ve kurumlararası koordinasyonu artırmak üzere geçici ve danışma kurulu niteliğinde, Yerel Güvenlik Komisyonları'nın oluşturulmasının yerel düzeyde etkili kurumlararası koordinasyon ve şeffaflık ilkelerine dayanan "yatay" sivil gözetim adına iyi bir uygulama olduğuna karar verilmiştir. Bu noktadan yola çıkarak bir deneme süreci başlatılmıştır.

Yerel Güvenlik Komisyonları işlevsel olarak mülki idare amirleri için vatandaşların iç güvenlik öncelikleri konusunda rehber olacak "yönlendirme ve destek" görevini üstlenmektedirler. Komisyonların YEREL ihtiyaçları ve ÖNLEYİCİ YAKLAŞIMI temel almaları önem arz etmektedir. Aynı zamanda çalışma prensibi olarak verimli bir koordinasyonun göstergesi olan ORTAKLIK olgusunu teşvik etmeleri gerekmektedir. Komisyonlar aracılığıyla;

- Valiler vatandaşların ihtiyaçlarını öğrenme imkanı bulur ve polisin "vatandaş odaklı" hizmet sağlaması yaklaşımı pekiştirilir.
- 5442 sayılı kanuna göre "önleyici kolluk hizmetleri" görevi olan Valilere kısa ve orta vadede yerel güvenlik politikalarını planlamaları için destek olunur. Bu bağlamda komisyonlar 3 yıllık yerel güvenlik planı hazırlayacaktır.
- Önleyici kolluk hizmetleri, paydaş katılımı ve işbirliği içerisinde yürütülür. Böylece güvenlik sorunlarının (trafik veya sokak suçları gibi) sadece kolluk kuvvetleri tarafından değil paydaşların katılımı yoluyla işbirliği içinde çözülmesi sağlanır.

İçişleri Bakanlığı 2009 yılının sonunda üç pilot ildeki (İstanbul, Erzurum ve Niğde) Valilikler ve kolluk kuvvetleri ile birlikte oldukça katılımcı ve modern bir uygulama olan pilot uygulamaları başlatmıştır. Buradaki amaç güven-

lik konularında halkın ihtiyaçlarına hitap eden önleyici ve caydırıcı tedbirleri kullanmak, pilot illerdeki yerel suç oranının düşmesini sağlayacak çalışmaları desteklemek ve yerel güvenlik analizi yapılmasının akabinde belirlenen eylemleri komisyondaki birçok paydaş ile ortak şekilde uygulamaktır.

Avrupa ülkelerinde 1980'lerin başından beri faaliyetlerini sürdüren Yerel Güvenlik Komisyonu örneklerinden yola çıkılarak, yukarıda belirtilen üç pilot ildeki dört pilot bölgede (İstanbul'da Kadıköy ve Eyüp ilçeleri ile Erzurum ve Niğde) benzer mekanizmaların oluşturulması ve bu bağlamda hazırlanan yerel güvenlik planlarının uygulanması yöntemine gidilmiştir. Uyarlanan yöntemin idari ve hukuki çerçeveye uygun olmasına özen gösterilmiş ve her bir pilot model ülkemiz koşulları dikkate alınarak tasarlanmıştır. Sonuç olarak, dört ay gibi kısa bir süre içerisinde, (Ocak-Nisan 2010) illerde veya büyük şehirlerdeki ilçelerde işbirliği içinde çalışılarak uygulanacak olan önleyici ve caydırıcı eylemleri içeren yerel güvenlik planlarının hazırlanması sağlanmıştır.

Başta Avrupa ülkelerinde olmak üzere diğer birçok demokratik ve modern ülkede uygulanmakta olan bu yöntem görece, yerel güvenlik planı hazırlanması sürecine ilişkin kaydedilmesi gereken aşamalar aşağıdaki gibidir:

1.3.1 Yerel Güvenlik Planı Oluşturmanın Aşamaları

i. Durum Tespiti Aşaması

Yerel güvenlik politikalarının analizini, mevcut kaynakları, güvenlik sorunlarını ve halkın güvenlik ihtiyaçlarının belirlenmesi sürecini içerir.

ii. Yerel Güvenlik Önceliklerine Uygun Hedeflerin Belirlenmesi Aşaması

Bu aşamada, paydaşların katılımıyla güvenlik öncelikleri belirlenerek Yerel Güvenlik Planı'nın geçerli olduğu süre içerisinde erişilebilecek güvenlik hedefleri tespit edilir.

iii. Hedefleri Gerçekleştirmeye Yönelik Eylemlerin Oluşturulması ve Paydaşların Katkılarının Alınması Aşaması

Bu aşamada, belirlenen hedeflerin gerçekleşmesi için gerekli önleyici ve caydırıcı eylemler geliştirilir ve her bir eylem için hangi paydaşların katkı sağladığına ve eylemlerin hangi kurumlar tarafından uygulanacağına karar verilir.

Özet olarak ikinci ve üçüncü aşamalar, yerel güvenlik planında yer alan güvenlik önceliklerinin, bu önceliklere yönelik olarak ortaya konulan ölçülebilir

hedeflerin ve bu hedefleri gerçekleştirme yolunda iller ve ilçelerde uygulamaya konulacak olan eylemlerin belirlenmesini amaçlar.

iv. Yerel Güvenlik Planlarının Kamuoyu ile Paylaşılması Aşaması

Bu aşamada amaç yerel güvenlik planının imzalanarak, oluşturulan ortak stratejinin resmileştirilmesi ve planın uygulanmasına ilişkin kararın yayımlanarak güvenlik konularında o il veya ilçede yaşayanların güvenlerinin tazelenmesidir. Halkın erişimine açık olan bu belge, yerel güvenlik planında belirlenen amaçların özet haldeki resmi beyanını teşkil eder.

v. Yerel Güvenlik Planları'nın İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Bu aşama ise Yerel Güvenlik Planları'nın komisyon tarafından izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesini kapsamaktadır. Komisyon düzenli toplantılar yaparak planın uygulanmasını temin eder, izler, değerlendirir ve gözden geçirir.

Proje çerçevesinde ülkemizde, ilgili pilot bölgelerdeki Valilik ve Kaymakamlıkların, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından temsilcilerin, kolluk kuvvetlerinin, vatandaşların ve sivil toplumun da katılımıyla 2009 yılının Aralık ayından 2010 yılının Nisan ayına kadar geçen sürede geçici olarak dört Yerel Güvenlik Komisyonu oluşturulmuş ve bu komisyonlar tarafından dört ayrı yerel güvenlik planı hazırlanmıştır.

1.4. Kitapçığın Amacı ve Metodolojisi

İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetimi Projesi kapsamında yürütülen faaliyetlerle dikey gözetimin yanı sıra, daha geniş bir toplumsal tabandan beslenen yatay gözetim mekanizmalarının güçlendirilmesi de amaçlanmıştır. Az önce de bahsedildiği gibi bunu gerçekleştirmenin en etkili yolu, iç güvenlik politikalarının oluşturulmasında vatandaşlara söz hakkı tanınmasıdır. Bu bağlamda proje çerçevesinde belirli sayıda il ve ilçe pilot bölge olarak seçilmiş ve buralarda geçici olarak toplanan Yerel Güvenlik Komisyonları vasıtasıyla sivil toplumla istişareler sonucu yerel güvenlik planları oluşturulmuştur.

Pilot modellerin yaygınlaştırılmasına yönelik bir kılavuz olmayı hedefleyen bu kitapçık, Valilik ve Kaymakamlıklar için danışma kurulu niteliğindeki Yerel Güvenlik Komisyonları'nın nasıl oluşturulduğuna ve toplumdaki paydaş-

ların suçu önlemek ve azaltmak adına işbirliği içerisinde kaleme aldıkları yerel güvenlik planlarının uygulanması aşamasına dair bilgileri içermektedir.

Kitapçığın amacı teorik bir yol göstermekten ziyade, konuya ilişkin kavramsal temellere de değinmek suretiyle, proje kapsamındaki pilot il ve ilçelerdeki uygulama sürecini ve bu süreç içerisinde edinilen deneyimleri paylaşmaktır.

İlerleyen bölümlerde öncelikle Yerel Güvenlik Planları'nın teorik altyapısı açıklanmaktadır. Daha sonra ise uygulamaya ilişkin Yerel Güvenlik Komisyonu kurulmasına ve işlemesine yönelik ayrıntıları içerir. Her bölüm üç pilot ilde elde edilen örnek ve deneyimler ve her adımda gereken tüm pratik dokümanları da içermektedir.

2. YEREL GÜVENLİK KOMİSYONLARININ KURULMASINA DAİR İLKE VE STANDARTLAR

2.1. Birleşmiş Milletler Suç Önleme İlke ve Standartları

Proje kapsamında pilot modellerin uygulanması süresince, pilot il ve ilçelerde Yerel Güvenlik Komisyonları'nın kurulması, yürütülmesi, yerel güvenlik planlarının oluşturulması ve yazılması esnasında Birleşmiş Milletler Suç Önleme İlke ve Standartları esas alınmıştır. Bu ilke ve standartlar son 25 yıldan beri başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere birçok ülkede kaydedilen gelişmelere dayanmaktadır.

Bu ilke ve standartlar çerçevesinde, kentsel suç önleme alanında teknik destek ve işbirliği açısından iki temel ilke ön plana çıkmaktadır:

- i. “Sorunlara Yerel Yaklaşım İlkesi” yerel dinamikler ve ihtiyaçlara göre hareket etmenin ve bölgede yaşayan vatandaşlar ile yakın iletişim ve istişarelerde bulunmanın önemini vurgular.
- ii. “Bütünleşik Suç Önleme Eylem Planı İlkesi” suçun önlenmesine çok taraflı ve yerel koordinasyonu içeren bütüncül bir yaklaşımı vurgular (BM Suç Önleme İlke ve Standartları Özet Dokümanını Ek IV’te bulabilirsiniz).

2.2. Dünyadaki İyi Uygulamalar

Uluslararası anlamda kabul görmüş ideal uygulamalar söz konusu olduğunda, hem İngiltere’de hem de Fransa’da kurumlararası koordinasyonun geliştirilmesi ve genel olarak halkın ve STK’ların temsil ettiği sivil toplum ve kollektif kuvvetleri arasında koordinasyonun sağlanması ve artırılması hususlarında meydana gelmekte olan gelişmelerin incelenmesinde fayda vardır.

Fransa’da 1980’lerde belediyeler düzeyinde Yerel Güvenlik ve Suç Önleme Konseyi’nin kurulmasına karar verilmesi ortaklık temelli polislik anlayışına geçilmesinin gerektiğinin kabul edildiğinin bir göstergesiydi. Bu aynı zaman-

da merkezi olmayan yönetim yapıları ve sivil toplumla istişare ile birlikte, suç önleme ve yerel güvenlik kapasitesinin geliştirilebileceğinin fark edildiğine işaret etmektedir. Fransa'daki Yerel Güvenlik ve Suç Önleme Konseyleri Yerel Güvenlik Planı oluşturur ve bunlar üzerinde anlaşmaya varır. 1980'lerde bu tür konseylerin oluşturulması zorunlu değildi. Planın amacı tüm yerel paydaşların yerel güvenlik önceliklerini yansıtan eylemlerin geliştirilmesidir ve bu planların uygulanması Yerel Güvenlik Konseyi tarafından takip edilmektedir. 2007 yılında Fransız Parlamentosu'ndan geçen en son mevzuata göre, nüfusu 10.000'i geçen tüm illerin ve ilçelerin Yerel Güvenlik Planı oluşturmaları gerekmektedir ve bu il ve ilçelerin sayısı 650 civarındaydı. İlk başta, planın geliştirilmesi sürecine Vali ve belediye başkanı ortaklaşa liderlik etmişlerdir. Ancak Fransa'da günümüzde belediye başkanı sürece tek başına liderlik etmektedir. Yerel Güvenlik Planı, hangi güvenlik önceliklerini içerdiğine bağlı olarak çeşitli kesimlerden paydaşlar tarafından oluşturulmaktadır. Her durumda, belediye başkanı, Vali, savcı ve kolluk kuvvetlerinin mensupları süreç içinde yer alırlar. Ancak komşu başka bir belediye sürece farklı paydaşları dahil etmeyi tercih edebilir. Fransa'da planın esnekliği ve merkezden belirlenen bir paydaş katılımı sağlanması yerine öncelikler ile alakalı en uygun paydaşların bir masa etrafında toplanması bu şekilde sağlanmaktadır.

Fransa'da Yerel Güvenlik Planı yerel güvenlik stratejilerinin yerel güvenlik ihtiyaçlarına cevap verebilmesini sağlamıştır ve ayrı ayrı çalışarak ayrı güvenlik stratejilerini takip eden kurumlardan ziyade birlikte çalışan kurumlar tarafından ortaya konan çözümlerin daha etkili ve uzun soluklu olduğunu ortaya koymuştur.

İngiltere ve Galler'de işbirliği ile kurumlararası koordinasyon yirmi seneden fazla süreden beri devam etmektedir. İngiltere'de beraber çalışılan bu ortaklığın adı 'Suç ve Düzensizlik Azaltma Ortaklıkları'dır ve benzer bir oluşum Galler'de 'Toplumsal Güvenlik Ortaklığı' olarak anılmaktadır. Bu iki kurumlararası koordinasyon mekanizmasının amacı, güvenlik ile ilgili problemlerin üstesinden gelebilmek için paydaşların birarada çalışmasının ve halkın yerel güvenlik önceliklerinin ve stratejilerinin şekillendirilmesine dahil olmasının sağlanmasıdır. Bu ortaklıklar sadece yerel güvenlik sorunlarının belirlenmesinden değil, bu sorunların üstesinden gelebilmek için ortaklık planının hazırlanması ve uygulanmasından sorumludur.

Fransız modelinin aksine, İngiltere'de ana ortaklar polis, yerel idareler, yerel sağlık kurumları ve itfaiye hizmetleri ile sınırlıdır. Bahsedilen kuruluşların süreçteki ortaklıkların her seviyesinde yer almaları yasa ile zorunlu kılınmış-

tır; ancak çok sayıda STK ve özel kuruluşlar da süreç esnasında stratejik değerlendirmenin yapılmasına katkı sağlamaktadırlar.

Bu iki uluslararası örnek yerel halkın ihtiyaçlarına duyarlı olması gereken Yerel Güvenlik Planı'nın geliştirilmesine sivil toplumun katılımının nasıl sağlanacağını göstermektedir. Ortaklıkların amaçları benzer olsa da, iki ülkede yer alan farklı idari yapıları, sosyal ve kültürel konularını yansıtması için farklı modellerden örnekler verilmiştir.

2.3. Modern Polis Standartları

Uluslararası alanda suç ve güvenlik ortaklıkları ile paralel olarak kolluk kuvvetlerinde birtakım değişiklikler görülmüştür. 21. yüzyılda özellikle büyük şehirlerde kamu güvenliğinin sağlanmasında geliştirilen modern polis standartları ile birlikte polis teşkilatında bir dizi değişikliğe ve yeni yönetime gereksinim duyulmuştur.

1960'lı yıllardan beri kolluk kurumlarının yeni toplumsal değerlere uyum sağlama çabalarına farklı isimler verilmiştir. "Toplum Destekli Polislik" (TDP) kavramı Amerika'da polis ile halk arasında oluşan mesafenin büyük çaplı olaylara ve isyanlara yol açabileceğinin fark edilmesi sonucunda ortaya çıkmıştır. TDP kavramının Amerika'da yaygınlaşmasını takiben İngiltere bu kavramdan en çok faydalanan ülke olmuştur. Ancak günümüzde İngiltere'de TDP kavramı giderek daha az kullanılmaktadır; bunun yerine "Ortaklık Polisliği" terimi tercih edilmektedir. Fransa'da en çok kullanılan ifade coğrafi ayrımı esas alan "Mahalle Polisliği"dir. (Fransızca'da "police de proximité" olarak geçmektedir).

Avrupa Birliği (AB) ve Amerika'da gözlenen eğilimler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

- i. "Vatandaş odaklı" olma (vatandaşların ve mağdurların ihtiyaçlarına duyarlı olma) anlamını taşıyan "TDP" ya da "Yakın Polislik",
- ii. Kolluk kuvvetlerinin ve diğer kamu veya özel kuruluşların çabalarını birleştirmeyi esas alan "ortaklık içinde çalışmak",
- iii. Vatandaşların önleyici kolluk hizmetlerine katılımı; örneğin mahalle bekçiliği görevleri verilmesi.

TDP veya Mahalle Polisliği	Güvenlik Ortaklığı	Sivil Toplumun Katıldığı Polislik
1.Polis Teşkilatında Yeni Değerler: - Şeffaflık ve hesap verebilirliğin sağlanması ve güvenlikle ilgili bilgi toplamak için vatandaşla yakın iletişimde olunması	1. İşbirliği için yeni yapılanmalar: - Polis Akademileri -Yerel Güvenlik ve Önleme Kurulları	1.Yeni amaç: - Vatandaşların güvenlik için çalışmasını sağlamak
2. Yeni Polis Teşkilatı: - Sektör bazlı yaklaşım - Çok yönlü polis memurları - “Hedefler doğrultusunda yönetim” ilkesi	2.Yeni Eylem Çerçevesi: - Güvenlik Planları -Yerel Güvenlik Sözleşmeleri - Güvenlik ortaklıkları ile taahhüt ve anlaşmalar	2.Sivil Toplumdan Gelen Yeni yardımcı “polisler”: - Uzman polisler (İngiltere) - Gönüllü polisler (Hollanda) - Yakın polislik (Fransa)
3. Yeni Görevler: -Caydırıcı ve koruyucu önlemlerin geliştirilmesi - Mağdurlara destek verilmesi - Durumsal suç önleme de dahil olmak üzere bütün önleyici yöntemler	3. Yeni Eylem Araçları: -Güvenlik ortaklığı faaliyetleri - Sokak kameraları -Sosyal ve durumsal önleme	3.Yeni Teknikler: - Mahalle gözetimi - Gönüllü güvenlik hizmetleri
Kanada, ABD, Fransa, İspanya, İtalya	Belçika, Hollanda, Fransa, İngiltere	İngiltere, Hollanda, ABD

Bu modellerin hepsi suçu azaltmak için önleyici ve caydırıcı eylemler geliştirilmesi ortak fikrini içermektedir. Suçla mücadele, suç işlendikten sonra arama, tespit etme ve yakalama yöntemlerinin geliştirilmesi ile sınırlı kalmaz. Önleyici güvenlik hizmetleri sadece polis tarafından sağlanamaz; dolayısıyla bir ilde mevcut olan kamu kurumları ve özel sektör kurumları ve yasa uygulayıcı kurumlarla işbirliği geliştirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda ortaklık demokratik bir süreçtir.

3. TÜRKİYE'DE VALİLERİN ÖNLEYİCİ GÖREVLERİNİ KULLANMALARI İÇİN YEREL GÜVENLİK KOMİSYONLARI

Yerel düzeyde Yerel Güvenlik Komisyonları'na pilot il ve ilçelerin Vali yardımcıları ve Kaymakamları başkanlık etmiştir. Her ne kadar komisyon toplantılarında bazı üyeler komisyonların hukuki altyapısını sorgulamış ise de, güvenlik konularında çeşitli kurumlarla ve sivil toplumla istişare etmenin Valinin görevleri arasında olduğu bilinmektedir.

Anayasa, hükümeti insan haklarının korunması konusunda görevlendirmektedir. Devletin, vatandaşların yaşamlarını ve güvenliğini garanti altına alma sorumluluğu bulunmaktadır. Bu hakların özgürce kullanılabilmesi için gerekli ortamın oluşturulması da devletin görevidir.

Vali yerel düzeyde devleti, hükümeti ve ayrı ayrı bütün bakanlıkları temsil eden bir konuma sahiptir. İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci maddesi kapsamında Vali ilde kamu düzenini sağlamakla sorumlu ve yetkilidir. İl sınırları içinde bulunan genel ve özel bütün kolluk kuvvet ve teşkilatının amiri olarak bu kuvvetleri kamu düzeninin ve kişi hak ve özgürlüklerinin korunmasında istihdam eder.

Önleyici kolluk hizmetleri Vali ve Kaymakamların görev alanı içerisindedir çünkü kolluk kurumlarının idari faaliyetleri denetlenmeksizin kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması mümkün değildir.

Vali ve Kaymakamların görevlerinden bazıları aşağıdaki gibidir.

- i. Valiler önemli bir görev olan kamu düzeni ve güvenliğini sağlamak ile sorumlu oldukları gibi kolluk güçlerinin amirlerine emir verme yetkisine de sahiptirler.
- ii. Vali ve Kaymakamlar, önleyici kolluk için yerel güvenlik önceliklerinin belirlenmesinde vatandaşların görüşlerini alarak, "vatandaş gü-

venliği” kavramını teŖvik ederler. Aynı zamanda Valiler medyaya bilgilerin hızlı ve doğru olarak ulaŖtırılmasını sağırlar.

Bunlara ek olarak, Türkiye’de Valinin kolluk kuvvetlerinin idari görevlerini izleme rolü ile birlikte dikkat çekici bir eğilimin baŖladıđı gözlenmektedir. TDP yönetmeliğinin 59 ve 60. maddelerine göre, yerel düzeyde güvenlik politikalarının belirlenmesi, sorunların ve önceliklerin tespit edilmesi, kolluk hizmetlerinin iyileŖtirilmesi için öneriler getirilmesi ve TDP hizmetlerine yönelik karar alınabilmesi için illerde Kent Güvenlik DanıŖma Kurulları ve ilçelerde ise ilçe Güvenlik DanıŖma Kurullarının oluŖturulması gerekmektedir.

Projenin pilot uygulama aŖaması kapsamında yukarıdaki ilgili yasa ve yönetmeliklerin maddeleri dikkate alınarak illerde Yerel Güvenlik Komisyonları oluŖturulmuŖtur. Bu komisyonların kurulması ve iŖleyiŖi bir sonraki bölümde ele alınmaktadır.

4. TÜRKİYE’DE GERÇEKLEŞTİRİLEN PİLOT UYGULAMALAR

Pilot illerde oluşturulan, geçici ve danışma kurulu niteliğinde olan Yerel Güvenlik Komisyonları hakkında genel bilgiler ve komisyonların başkanları olan Vali yardımcıları ve Kaymakamların görüşleri aşağıdaki gibidir:

4.1. Niğde’de Gerçekleştirilen Pilot Uygulama Hakkında

Niğde Vali Yardımcısı Hanlar İden, yerel güvenlik politikalarının geliştirilmesi ve Yerel Güvenlik Komisyonu’nun işlemesi sürecinin, paydaşların işbirliği içinde çalışması ve yerel güvenliği sağlamada önleyici ve caydırıcı faaliyetlerin etkisinin anlaşılması adına yararlı bir deneyim olduğunu, pilot illerin deneyimlerinin bütün ülkede yaygınlaştırılmasının yararlı olacağını dile getirmiştir.

Bu model Niğde’nin merkez ve Bor ilçelerini kapsamakta ve 150.000’den daha az bir nüfusa hitap etmektedir. Niğde Yerel Güvenlik Komisyonu 21 üyeden oluşmaktadır ve yürütme kurulunda 5 kişi görevlidir. Yerel Güvenlik Planı görevi kötüye kullanma ve şahsa karşı işlenen suçlar gibi sorunların engellenerek şehirdeki güvenlik problemlerinin çözülmesine odaklanmıştır. Plan içerisinde 10 öncelik için 8 hedef ve 20 eylem belirlenmiştir.

4.2. İstanbul - Kadıköy’de Gerçekleştirilen Pilot Uygulama Hakkında

Kadıköy Yerel Güvenlik Planı’nda 5 güvenlik önceliği tespit edilmiş, bunların çözülmesi için 6 hedef ve hedeflerle ilgili 10 eylem belirlenmiştir.

Bu model 600.000 nüfus ile en kalabalık kitleye hitap eden Yerel Güvenlik Planı’na sahiptir. Kadıköy Yerel Güvenlik Komisyonu 20 üyeden oluşmaktadır.

4.3. Erzurum’da Gerçekleştirilen Pilot Uygulama Hakkında

Bu model, 300.000 nüfusu ile teorik modele tam anlamıyla uymaktadır. Yerel Güvenlik Komisyonu jandarmadan, yerel basından önemli katılımcılar ve belediyenin katılımıyla toplamda 22 üyeye sahiptir. Yerel Güvenlik Planı “has-sas noktalara” ve güvensiz bölgelere odaklanmıştır.

Plan 11 güvenlik önceliği için, 6 hedef ve 12 eylem içermektedir.

4.4. İstanbul- Eyüp’te Gerçekleştirilen Pilot Uygulama Hakkında

Eyüp Kaymakamı Osman Kaymak, yerel güvenlik planı huzur toplantılarının tamamlayıcı bir fonksiyona sahip olduğunu ve Eyüp’teki uygulama çerçevesinde gerçekleştirilen Yerel Güvenlik Komisyonu toplantılarında STK temsilcileri ve muhtarların katılımıyla, yerel halkın fikirlerinin, güvenlik politikalarının belirlenmesinde dikkate alındığını vurgulamıştır.

Eyüp’teki bu model büyük şehirlerde Yerel Güvenlik Planı’nın çok boyutlu olabileceğinin iyi bir göstergesidir. Eyüp yerel güvenlik planı, eğlence alanları ve parklardaki güvenlik problemleri ile Ramazan ayında hareketli nüfustan kaynaklanan ilçeye özgü güvenlik problemlerine odaklanmıştır.

5. YEREL GÜVENLİK KOMİSYONLARI

5.1. Yerel Güvenlik Komisyonları'nın Kurulması

Projenin pilot uygulaması çerçevesinde il ve ilçelerde Yerel Güvenlik Komisyonları'nın kurulması herhangi bir yasal düzenleme gerektirmemiştir. Ancak İçişleri Bakanlığı, illerde Valiliğin, ilçelerde Kaymakamlığın başkanlık ettiği komisyonlara

- Emniyet Müdürlüğü /Jandarma
- Belediye
- Muhtarlar
- Akademisyenler
- Sivil Toplum Örgütleri
- Yerel medyadan temsilcilerin katılımının uygun olacağını değerlendirmiştir.

Pilot uygulama sürecinde Kadıköy Kaymakamı'nca da ifade edildiği gibi uygulama süresince farklı kurumların da temsil edilmesine ihtiyaç duyulmuş ve ilgili kurumlar komisyona davet edilmiştir. Başlangıçta komisyonla ilgili olarak belirlenen üyelik çerçevesinin tam anlamıyla yeterli olmadığı anlaşılmıştır; bu nedenle komisyona katılacak üyelerin danışma yöntemi ile belirlenmesinde fayda vardır.

Yerel Güvenlik Komisyonları'ndaki kurumlardan gelen temsilci sayısı yerel ihtiyaçlar ve komisyonun önceliklendirdiği konulara göre artırılmıştır. Bazı kurumların, özellikle emniyetin, birden fazla temsilciyle komisyonlara katılımının daha iyi olabileceği gözlemlenmiştir.

Pilot uygulama sürecinde yeni üyelerin eklenmesiyle komisyonlarda üye sayısı zamanla artmıştır. Vali yardımcısı veya Kaymakam başkanlığında 20 temsilciden oluşan komisyonlara eklenen kurumlar arasında:

- Ticaret Odası
- Savcılık
- İnsan Hakları Kurulu
- Zabıta
- Sağlık Müdürlüğü
- Baro
- Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Odaları
- Eğitim Müdürlüğü
- Sosyal Hizmetler Müdürlüğü
- Müftülük
- Özel Güvenlik Kurumları bulunmaktadır.

5.2. Yerel Güvenlik Komisyonları'nın İşleyişi

Pilot uygulama sürecinin ilk aşamalarında, Yerel Güvenlik Komisyonları'nın görev tanımlarını belirlemek için özel bir yasal düzenlemeye gerek duyulmamıştır. Çünkü komisyonlar pilot uygulama kapsamında çalışmışlardır ve karar alıcı bir mekanizma olarak konumlandırılmamışlardır.

Pilot uygulama sürecinde Yerel Güvenlik Komisyonları'na Vali yardımcılarını başkanlık etmiştir (bazı büyük illerde komisyonlar ilçe bazında da kurulabilir ve komisyonlara Kaymakam başkanlık eder), komisyona katılım ve tartışmaların demokratik şekilde yürütülmesi önerilmektedir.

Niğde pilot uygulamasında belirtilmiş olduğu gibi: "Yerel Güvenlik Komisyonları'nın etkin işlemesi ve misyonunu gerçekleştirebilmesi için, üyelerin kendilerini komisyonda eşit seviyede görmeleri önem arz etmektedir. Komisyon üyelerinin Valilik ya da emniyetten farklı görüş ve önerileri olduğunda bunları özgür şekilde ifade etme ve savunma ortamı olabilmelidir".

Tecrübeler, özellikle İstanbul'da elde edilen deneyimler, Yerel Güvenlik Komisyonları'nın görev tanımlarını belirlemeye imkan vermiştir.

5.2.1. Yerel Güvenlik Komisyonu Görev Tanımı

- i. Yerel güvenlik meseleleri ve güvenlik ihtiyaçlarının analizini yapmak,
- ii. İşbirliği ile önleyici tedbir alınabilecek yerel güvenlik önceliklerini belirlemek,
- iii. Yerel Güvenlik Planları'nın içeriğini ve hedefleri tanımlamak,

- iv. Önleyici ve caydırıcı eylemler belirlemek,
- v. Eylemlere yönelik taahhütleri alarak paydaş katılımı sağlamak ve
- vi. Yerel Güvenlik Planları'nda yer alan eylem planlarını izlemek ve gözden geçirmektir.

5.2.2. Yerel Güvenlik Komisyonu Toplantıları

Toplantıların hangi sıklıkla yapılacağı Vali yardımcılarının ve Kaymakamların insiyatifiyle ve Yerel Güvenlik Planı'nın oluşturulma sürecine göre belirlenmelidir.

Yerel Güvenlik Planı'nın oluşturulması sürecinde 4 veya 6 toplantı yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Planın kamuoyu ile paylaşıldıktan sonra uygulanması, takibi ve değerlendirilmesine yönelik yılda en az 5-6 toplantı yapılması önerilmektedir.

5.3. Büyük Şehirlerdeki Yerel Güvenlik Komisyonları ile İlgili Özel Durum

500.000'den fazla nüfusu olan büyük şehirlerde, Yerel Güvenlik Planı'nın ulusal güvenlik meselelerine odaklanma eğilimi daha fazla olup yerelin güvenlik ihtiyaçlarına ulaşamama riski bulunmaktadır.

Bu şehirlerde genellikle iki yöntem söz konusudur: Birinci yöntem, büyük bir şehir için tek bir plan oluşturulmasıdır fakat bunun çok verimli olduğu söylenemez. Birçok AB ülkesinde, Yerel Güvenlik Komisyonları üst düzey yöneticilerin (Valilik, Belediye, Emniyet, Savcılık) somut eylemleri uygulamaya geçirmeksizin fikir alışverişinde buldukları resmi kurullar benzeri bir fonksiyon görürler. İkinci yöntem ise ildeki idari yapıya uygun birden çok plan oluşturmaktır (örn. İlçe Yerel Güvenlik Planları'nın oluşturulması). İlçelerin kendilerine özgü yerel güvenlik meseleleri ve ihtiyaçları olması nedeniyle ikinci yöntem tercih edilebilir.

İstanbul'daki deneyim, haklı gerekçelerle ortaya üçüncü bir alternatif çıkarılmıştır. İlçe tabanlı Yerel Güvenlik Komisyonları, ilçe Yerel Güvenlik Planları oluşturmuş ancak gözetim ve sürdürülebilirlik sağlamak için ayrıca bir İl Yerel Güvenlik Komisyonu kurulmuştur. İl komisyonu kendi içinde bir yürütme kurulu tarafından desteklenmektedir.

Aşağıda İstanbul'daki İl Yerel Güvenlik Komisyonu ile ilgili bilgiler sunulmuştur:

5.3.1. İl Yerel Güvenlik Komisyonu

Gözetim yetkisi taşıyan bu komisyonun görev tanımı :

- i. İlçe Komisyonlarının eylem ve taleplerinin hukuki altyapısını değerlendirmek,
- ii. İlçeler arası bilgi paylaşımını mümkün kılan toplantılar düzenlemek,
- iii. İlçe Yerel Güvenlik Planları'ndaki eylemleri finansal ve teknik olarak destekleyecek kaynakları yönetmek,
- iv. İyi uygulama havuzu oluşturmak ve örnek çalışmaları ilçelerin ilgisine sunmaktır.

5.3.2. İl Yürütme Kurulu

Uygulamaya destek verecek bu kurulun görev tanımı :

- i. İstanbul Yerel Güvenlik Komisyonu'nun sekreteryaya hizmetlerini yürütmek, komisyonun işleyişini koordine etmek,
- ii. İl ve ilçe Yerel Güvenlik Komisyonları arasında iletişimi sağlamak,
- iii. İlçelerden gelen Yerel Güvenlik Planları'nı değerlendirmek,
- iv. İleri düzeyde inceleme gerektiren Yerel Güvenlik Planları'nı seçmek, bunları İl Yerel Güvenlik Komisyonu'na sunmak ve görüş bildirmektir.

Uygulama sürecinde İstanbul modelinin yerelin kendi çözümlerini üretmesi ve uygulamaya geçirmesinde etkin olduğu gözlemlenmiştir.

Bu model Türkiye'de 500.000'den fazla nüfuslu tüm illerde uygulanabilir.

5.4. İlk Komisyon Toplantısı Rehberi

Komisyonun oluşması, üyelerin komisyondaki rolleri ve katılımı öncelikli olarak bu yeni yaklaşım nedeniyle doğal olarak komisyon üyeleri birçok soru yöneltebilir. Bu durumu göz önünde bulundurarak toplantı dikkatli bir şekilde yönetilmelidir. Bu nedenle, yerel güvenlik planı oluşturmaktan sorumlu komisyona başkanlık eden mülki idare amiri için komisyonun ilk toplantısının içeriğinin katılımcılar tarafından kolayca anlaşılmasını sağlamak amacıyla aşağıda yer alan ilk toplantı için önerilen gündemin göz önünde bulundurulması faydalı olacaktır.

i. Komisyonun Oluşturulmasının Nedenleri

Hükümetimizce yürütülen çeşitli çalışmalar kapsamında sivil demokratik hakların vatandaşlarca daha yaygın kullanımını ve iç güvenliğin demokratik denetimini, Türkiye'nin denetim sistemine ve kamu yönetimi uygulamasına yapısal olarak yerleştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu hedefe yönelik çalışmalara katkıda bulunmak üzere, bürokratik ve mevzuata dayalı kolluk denetiminden, insan odaklı güvenlik ve kamu güvenliği anlayışına ve sivil toplum ve vatandaşlarla işbirliği içerisinde şeffaflığa dayalı bir güvenlik sektörü yönetişimine geçiş yapmak amacıyla İçişleri Bakanlığı, Valiler ve Kaymakamlar için çerçeve koşulların oluşturulması yönünde somut adımlar atılmaktadır.

Bakanlığımızca, iç güvenlik hizmetlerinde daha ileri düzeyde hesap verebilirlik ve şeffaflığın sağlanması, vatandaşlar ve sivil toplumun iç güvenlik bileşenleri ile ilişkilerinin kurumsallaştırılması, güvenlik hizmet kalitesinin yükseltilerek vatandaş memnuniyetinin artırılması, temel hak ve özgürlüklerin daha geniş kullanılmasını sağlayacak politika ve tedbirlerin geliştirilmesi hususları üzerinde önemle durulmaktadır.

Öte yandan, güvenlik hizmetleri politikalarında “devlet güvenliği” kavramından “vatandaş güvenliği” kavramına geçilmesi, “re-aktif güvenlik hizmeti” anlayışından “pro-aktif güvenlik hizmeti” anlayışına geçişin sağlanması suretiyle güvenlik hizmetlerinin daha da geliştirilmesi önem arz etmektedir.

“Bürokratik yönetim” uygulamalarından “demokratik yönetim” uygulamalarına geçiş sürecinin hızlandırılması “şiddet ve kötü muameleye karşı sıfır tolerans” politikaları kapsamında yürütülen çalışmaları destekleyici yeni mekanizmaların kurularak uygulamaya aktarılması da Hükümetimizce önemle üzerinde durulan konular arasındadır. İç güvenlik hizmetlerinin temel demokratik hak ve özgürlüklerden vazgeçilmeksizin yürütülmesi temel ilke olarak benimsenmiştir.

ii. Katılımcıların Kendilerini Tanıtması

iii. Yerel Güvenlik Planı İle İlgili Açıklamalar ve Zaman Planlamasının Yapılması

iv. Yerel Güvenlik Planı'nın Hazırlanma Biçimi, İçeriği ve Süreçlerinin Anlatılması

v. Yerel Güvenlik Planı'nın Hazırlanmasında, Planın Yer Alan Kurumların İşbirliği İle Hazırlanmasının ve Yürütme Kurulunun Rolünün Aktarılması

vi. Güvenlik Durum Tespiti Aşamasına Giriş

Emniyet müdürlüğünün yerel güvenlik durumuyla ilgili görüşlerinin alınması

Diğer komisyon üyelerinin görüşlerinin alınması

Durum tespiti aşamasında uygulanacak yöntemlerin aktarılması

vii. Kamuoyu Algısını Ölçmek İçin Bir Araç: Anketin Tanıtılması ve Uygulanmasına Dair Bilgi Verilmesi

viii. Bir Sonraki Toplantı ile İlgili Zaman Planlaması

İkinci toplantıya kadar yapılacaklar aktarılır ve ikinci toplantı tarihi belirlenir.

6. YEREL GÜVENLİK PLANI

6.1. Yerel Güvenlik Planı ve Yapısı

Yerel Güvenlik Planı, Yerel Güvenlik Komisyonu'nda oluşturulan, kamu kurumları ve yerel sivil toplum temsilcilerinin birlikte yer aldığı, 3 senelik süreyi kapsayan ve bu kurumlar arasında geliştirilen önleyici ve caydırıcı eylem planlarından oluşan bir işbirliği stratejisi dokümanıdır.

Somuta indirildiğinde Yerel Güvenlik Planı iki belgeden oluşmaktadır: ilki, geniş kapsamlı, teknik, detaylı; ikincisi ise, kısa, resmi ve kamuoyuyla paylaşılabilir niteliktedir.

1. Teknik Belge

- Söz konusu bölge ve nüfusun tanımı ve tasvirini,
- Suç önleme ve caydırmadan sorumlu kaynak ve personel ve eğer savcılığın katılımı varsa suçluların topluma geri kazandırılması sürecini,
- Suç haritası, suçluluk oranı, verileri, ana eğilimler, asayişle ilgili özel problemler ve yerel güvenlik meselelerinin durumunu,
- Halkın, emniyetin, belediyenin, STK'ların ihtiyaçları ve bu kurumların daha iyi yerel güvenlik için önerilerini,
- Yukarıdakilerin tümünün analizi ile yerel güvenlik planının stratejisini belirleyecek hedefleri,
- Kurumların taahhütlerini de içeren eylemleri (her bir eylem için 1 sayfalık eylem planı) ve
- Yerel güvenlik komisyonunun görev kapsamını, temsil edilen kurumları ve planın izleme-değerlendirme yöntemini içerir.

2. Resmi Belge

- Komisyon üyelerinin uygulama sürecindeki niyet ve çalışmalarının bir sayfalık beyanını,
- Özet durum, güvenlik öncelikleri, hedefleri ve kurumların taahhütlerinin özetini,
- Paydaşlar tarafından üzerinde anlaşmaya varılan katkıların kapsamını ve
- Katkıda bulunan kurum temsilcilerinin imzalarını içerir.

6.2. Yerel Güvenlik Planı Oluşturma Aşamaları

DURUM TESPİTİ AŞAMASI

**ÖNCELİK VE HEDEF
BELİRLEME AŞAMASI**

**EYLEM PLANLARI VE KURUMLARIN
TAAHHÜTLERİ AŞAMASI**

**PLANIN KAMUOYU İLE
PAYLAŞILMASI AŞAMASI**

İZLEME DEĞERLENDİRME AŞAMASI

6.3. Planın Oluşturulması ve Uygulamaya Geçmesine Destek Olmak İçin Oluşturulan Yürütme Kurulu

Yürütme kurulunun Yerel Güvenlik Planı oluşturmanın ilk aşaması olan durum tespiti çalışmasındaki görev ve sorumluluğu kapsamlı bir plan oluşturulması açısından önem arz etmektedir.

Uzun bir süreç olan durum tespiti aşaması, Yerel Güvenlik Planı'nın oluşturulmasında önem taşımaktadır. Bu aşama 8 adımdan oluşur ve güvenlik önceliklerinin belirlenmesi ve bunların somut hedeflere dönüştürülmesine katkıda bulunur. Pilot uygulama sürecinde tüm pilot bölgelerde bu süreç 2 ile 3 ay arasında bir zaman almıştır çünkü bu uygulama zaman ve uzmanlık gerektirmektedir.

Durum tespiti çalışması için Yerel Güvenlik Komisyonları içinde birer yürütme kurulu oluşturulmuştur. Yürütme kurulunun en az 2-3 kişiden oluşması önerilmektedir (Vali yardımcısı ya da Kaymakam, belediye ve emniyetten birer temsilci). İlk pilot uygulamada uzman desteği sağlanarak bu kurulların oluşturulması mümkün kılınmıştır.

Yurtdışında görülen bazı uygulamalarda, danışmanlık şirketleri ile anlaşılarak yürütme kurulunun görevini üstlendikleri gözlemlenmiştir.

Yerel Güvenlik Planı'nın oluşturulmasında Valilik, polis, belediye ya da muhtarlar derneklerinden temsilcilerin de destek vermelerinin mümkün olabileceği düşünülmektedir.

Pilot İllerdeki Yerel Güvenlik Komisyonlarının Yürütme Kurulları

İstanbul (Kadıköy)	Kadıköy yürütme kurulunun 6 üyesi vardır ve Kaymakam, emniyet müdür yardımcısı, belediye başkan yardımcısı, sağlık grup başkanlığı temsilcisi, ve iki muhtardan oluşmaktadır.
İstanbul (Eyüp)	Eyüp yürütme kurulunun 8 üyesi vardır ve Kaymakam, emniyet müdür yardımcısı, jandarma komutan yardımcısı, belediye protokol müdürü, bir muhtar, bir akademisyen, bir STK ve bir yerel medya temsilcisinden oluşmaktadır.
Erzurum	Erzurum yürütme kurulunun 4 üyesi vardır ve Valilik, emniyet, zabıta ve jandarma temsilcilerinden oluşmaktadır.
Niğde	Niğde yürütme kurulunun 5 üyesi vardır ve emniyet, belediye, insan hakları kurulu, yerel medya ve STK temsilcilerinden oluşmaktadır.

Yürütme Kurulu üyelerinin görevi, durum tespiti çalışması kapsamında halk toplantıları, komisyon üyeleriyle yüz yüze görüşmeler yapmak, anket analizlerini aşağıda belirtilen 8 bileşende yer alan yöntemleri uygulamak suretiyle gerçekleştirmek ve sonuçları komisyonun görüş ve onayına sunmaktır. Yürütme Kurulu ayrıca, Yerel Güvenlik Planı taslağının oluşturulması ve komisyon başkanının görüş ve onayına sunulmasından da sorumludur.

7. DURUM TESPİTİ AŞAMASI

7.1. Durum Tespiti Aşamasının Bileşenleri

Yerel Güvenlik Planı oluşturmanın en kritik aşaması yerel güvenlikle ilgili durum tespiti yapmaktır. Bu aşama dikkat ve özen gerektirmektedir. Derin bir yerel güvenlik analizi gerçekleştirmek için anket uygulaması, odak grup toplantıları ve paydaşlarla birebir görüşmeler yürütülmesi gibi farklı yöntemler uygulanmalıdır. Aşağıda durum tespiti aşamasına yön veren 8 bileşen tanımlanmıştır. Her bir kutu durum tespiti aşamasında komisyonda temsil edilen kurumlara düşen görevleri ve izlenmesi gereken yöntemleri belirtir.

1. NÜFUS VE BÖLGENİN TASVİRİ

Uygulayıcı kurum: Yürütme kurulu

Bölgenin tasviri ilin idari yapılanmasını içermelidir. Sonrasında, bölgenin ve nüfusun tipik özellikleri ve bunların güvenlik meseleleriyle olan bağlantıları tarif edilmelidir (örneğin suçla mücadele açısından zor bölgeler, işsizlik oranı, eğitimsiz kişiler, güvenlik ihtiyaçları, vb)

2. MEVCUT GÜVENLİK GÜÇLERİNİN DURUMU

Uygulayıcı kurum: Emniyet Müdürlüğü

Yerel suçları önleme ve caydırmaya yönelik kurumların mevcut personel ve donanım durumları, analizin bu aşamasında incelenmelidir. Analizde aşağıdaki konularda sorulara cevap aranmalıdır:

Bölgede suçların önlenmesine yönelik çalışan kişiler/kurumlar, polis memuru sayısı, gece-gündüz devriye sayısı, mevcut önleyici program ve hizmetler, sokak kameralarının durumu ve etkinliği, önleyici hizmetlerden sorumlular, önleyici hizmetlerin maliyeti, bu maliyetlerdeki uluslararası standartlar.

3. YEREL SUÇ VERİLERİ ANALİZİ

Uygulayıcı kurum: Emniyet Müdürlüğü

Yerel suçluluk oranları Emniyet Müdürlüğü tarafından 5 başlıkta incelenmektedir:

- 1) Yerel suçlulukta mevcut eğilimler (kişiyeye/mala/polise karşı şiddet, evden, işyerinden otodan hırsızlık, yankesicilik, gasp, madde bağımlılığı, vs.)
- 2) Ulusal suç oranları ile karşılaştırmalı yerel durum
- 3) Suçlu profilleri
- 4) Suç açısından “sıcak”, “soğuk” alanlar
- 5) Emniyete ve diğerlerine göre ana güvenlik meseleleri

4. HALKIN İHTİYAÇLARI

Uygulayıcı kurum: Yürütme kurulu

Halkın ihtiyaçlarını anlamak ve ölçmek için uygulanacak anket içeriği beş başlıkta toplanabilir:

- Suça maruz kalma,
- Güvensizlik kaygısı,
- Suç bilgisi,
- Kolluk kuvvetlerine ilgili görüşler, kamusal hayata katılım düzeyleri

5. KOLLUĞUN İHTİYAÇLARI

Uygulayıcı kurum: Emniyet Müdürlüğü

Yerel güvenliği sağlamak için kolluğun teşkilat içinde değişikliklere ihtiyacı olabilir; ekipman, donanım ihtiyacı bulunabilir.

6. BELEDİYENİN GÖRÜŞLERİ

Uygulayıcı kurum: Yürütme kurulu ve Belediye

Daha iyi yerel güvenlik hizmetleri için belediyenin görüş ve önerilerini almak faydalı olacaktır.

7. MUHTARLARIN GÖRÜŞLERİ

Uygulayıcı kurum: Muhtarlar Derneği

Muhtarlar halka en yakın paydaşlardır, onlar halkın öncelikli güvenlik ihtiyaçlarını daha yakından bilirler. Muhtarlar ile yapılacak bir toplantıda onların görüşleri alınabilir. Valilik ya da Kaymakamlık böyle bir toplantının organizasyonuna öncülük edebilir.

8. SAVCILIĞIN GÖRÜŞLERİ

Uygulayıcı kurum: Yürütme kurulu ve savcı

Eğer komisyonda savcı varsa özellikle ikinci kez suç işlenmesinin önlenmesi gibi konularda görüşleri sorulmalıdır. Alternatif yaptırımlar konusunda da görüşleri alınabilir ve bunlar Yerel Güvenlik Planı'na eklenebilir.

7.2. Vatandaşlar İçin Yerel Güvenlik Anketinin Uygulanması

Anket uygulaması, yerel güvenlik için halkın ihtiyaçlarının tanımlanması ve kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimi için en demokratik uygulamalardan biri olup, kolluk hizmetlerinin yenilenmesini sağlayan gelişmiş bir araçtır. Bu yolla ilgi ve ihtiyaçlar yerel güvenlik politikalarına yansıtılabilir.

Kanada ve İngiltere, vatandaş görüşlerini alma ve katılımını sağlama konularında en gelişmiş ülkelerdendir. Anket uygulamasını sistematik bir şekilde sürdürmenin vatandaşın ihtiyaçlarını belirlemede etkili olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de uygulanan Yerel Güvenlik Planları'nda, anketler durum tespiti aşamasında çok önemli bir işlev görmüştür.

7.2.1. Prensipler:

Bu anket pek çok sorunun sorulmasına yarayan bir araç olabilir. Ancak yerel güvenlik analizinin bir aracı olması dolayısıyla sorular beş başlık altında toplanmalıdır. Sorular kriminolojik konulardan ise işbirliğini teşvik edici önleyici tedbirler alınmasına yönelik olmalıdır. Bu beş konu başlığı ve her birinin amaçları aşağıda belirtilmiştir:

- i. **Suç Mağduriyeti:** Suça maruz kalma oranlarını bilebilmek (polise bildirilmemiş suçlar da dahil olmak üzere),
- ii. **Suç Korkusu:** Güvenlik konularının içgüdüsel etkilerini ölçmek,

- iii. **Suçlulukla İlgili Bilgi Seviyesi:** Bilgi düzeyini öğrenmek,
- iv. **Kolluk Kuvvetleri ile İlgili Görüşler:** Kolluk kuvvetlerinin çalışmalarından haberdar olma seviyesi ve kolluğun etkinliği hakkındaki görüşleri almak,
- v. **Kamusal Hayata Katılım Oranı:** Gelişmiş sivil toplum mevcudiyetini anlamak amacıyla bu anket tasarlanmıştır.

7.2.2. Saha Uygulaması

Pilot uygulama sürecinde hazırlanan anket İçişleri Bakanlığınca onaylanmıştır. Ancak anketin ilk uygulamasında komisyon üyelerinin katkılarıyla, katılımcıların talebi üzerine ankete ilave sorular eklenmesi gerekmiştir. Bunlar arasında yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi ve oturulan mahalle bilgileri bulunmaktadır. Bu soruların eklenmesi cinsiyete, yaşa eğitime ve oturulan mahalleye göre suç algısının değişebileceği gerçeğinden kaynaklanmaktadır.

Anketin dağıtımının komisyon üyeleri tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Yerel Güvenlik Komisyonları'nda anketlerin uygulanması konusunda üyelerle bilgi verilmelidir. Anketlerin hangi kurumlar üzerinden kaç kişiye ve hangi gruplara ayrıldığı bilinmelidir (örn. polis karakollarına şikayete gelen kişiler farklı bir örneklem oluşturur, bu nedenle ayrı olarak analiz edilmelidir). Her bir kurum uyguladığı anketleri nerelerde ve kaç kişiye uyguladığına dair bilgiyi yürütme kuruluna yazılı olarak iletmelidir.

Geçerli sonuçlar elde edilebilmesi için en az 500 kişiye anketler yoluyla ulaşılmalıdır. Özel durumlar haricinde, cinsiyet dengesi gözetilmelidir.

7.3. Vatandaşlar İçin Yerel Güvenlik Anketi

Pilot illerde durum tespiti aşamasında yerel güvenlik analizine yönelik uygulanan Vatandaş İçin Yerel Güvenlik Anketinin örneği yan sayfadadır:

İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında sizin yerel güvenliğinizin geliştirilmesi için çalışmalar yürütülmektedir. Bu proje için Valiliğimiz, il düzeyindeki bütün paydaşlarla birlikte çalışmaktadır. Yerel güvenlik planının oluşturulabilmesi için bütün paydaşlar vatandaşların güvenlik ihtiyaçlarını detaylı olarak öğrenmek istemektedirler. Aşağıdaki sorular bu amaçla hazırlanmıştır. Lütfen, bu anket formunu okuyup doldurduktan sonra aldığınız yere geri teslim ediniz. Teşekkürler.

Lütfen aşağıdaki sorularla ilgili size uyan cevabı işaretleyiniz.

1- Sizinle İlgili Bazı Özellikler				
Cinsiyet:	Erkek ☐	Kadın ☐		
Yaş:	20 yaş altı ☐	21-59 yaş arası ☐	60 yaş üstü ☐	
Mahalle:				
Eğitim :	İlköğretim ☐	Lise ☐	Lisans ☐	Yüksek Lisans ☐
2- Son 5 Yıl İçerisinde Herhangi Bir Suça veya Suç Girişimine Maruz Kaldınız mı?				
EVET ☐			HAYIR ☐	
Bu Suçu veya Suç Girişimini Polise Bildirdiniz mi?				
EVET ☐			HAYIR ☐	
3- Sokakta Yürürken Kendinizi Güvende Hissediyor musunuz?				
Gündüz:	EVET ☐	HAYIR ☐		
Gece:	EVET ☐	HAYIR ☐		
4- Son 3 Yıl İçinde Aşağıdakilerden Hangisi İçin Koruma Önlemi Aldınız?				
Kendiniz için:	EVET ☐	HAYIR ☐		
Eviniz için:	EVET ☐	HAYIR ☐		
Arabanız için:	EVET ☐	HAYIR ☐		
5- Mümkün Olsaydı Güvenlik Sebepleri Yüzünden Bir Başka Yere Taşınır mıydınız?				
EVET ☐			HAYIR ☐	
6- Bulduğunuz İl / İlçede Suç İşlenmesinin Önlenmesine Yönelik Herhangi Bir Yerel veya Ulusal Faaliyetin Varlığından Haberdar mısınız?				
EVET ☐			HAYIR ☐	CEVAP YOK ☐

7- Son 3 Yıl İçindeki Suç Eğilimine Dair Bir Bilginiz Var mı ?
ARTTI ☐ AZALDI ☐ CEVAP YOK ☐
8- Diğer İl/İlçelere Göre Suç Oranını Nasıl Değerlendirirsiniz?
DÜŞÜK ☐ ORTA ☐ YÜKSEK ☐
9- Toplumsal Hayatta Sizin İçin En Önemli Üç Güvenlik Probleminiz Nedir?
.....
.....
.....
10- İliniz / İlçenizin Yerel Güvenlik Problemlerinin Üstesinden Gelinmesinde İç Güvenlik Kuvvetlerinin Etkinliği Hakkındaki Fikriniz Nedir?
YETERLİ ☐ YETERLİ DEĞİL ☐
11- Siz veya Bir Yakınınız Yakın Zamanda Polis veya Jandarma ile İletişime Geçti ise Polisin veya Jandarmanın Yaklaşımını Nasıl Değerlendirirsiniz?
YARDIMSEVER ☐ YARDIMSEVER DEĞİL ☐
12- Sizin Görüşünüze Göre Yerel Polisin veya Jandarmanın:
<i>Yasalara Uygun Şekilde Davranması</i>
YÜKSEK ☐ ORTA ☐ DÜŞÜK ☐
<i>Halkın İhtiyaçlarına Çabuk Cevap Verebilmesi</i>
YÜKSEK ☐ ORTA ☐ DÜŞÜK ☐
<i>Kolay Erişilebilir ve Açık Bir Tutuma Sahip Olması</i>
YÜKSEK ☐ ORTA ☐ DÜŞÜK ☐
<i>Halkı Suçun Önlenmesine Yönelik Faaliyetler Hakkında Bilgilendirmesi</i>
YÜKSEK ☐ ORTA ☐ DÜŞÜK ☐
13- Geçtiğimiz Yılda Yerel Kuruluşlar Tarafından Yapılan Herhangi Bir Etkinliğe Katıldınız mı ?
EVET ☐ HAYIR ☐ CEVAP YOK ☐
Eğer cevabınız "Evet" ise kaç tanesine katıldınız ?
14- Yerel Güvenlik Konuları İle İlgili Bir Toplantıya Davet Edilirdeniz:
KESİNLİKLE KATILIRIM ☐ KATILABİLİRİM ☐ KATILMAM ☐

7.4. Anket Sonucunda Elde Edilen Deneyimler

Anketin uygulanması ve değerlendirilmesi sonucunda aşağıda belirtilen deneyimler elde edilmiştir:

7.4.1. Pilot Uygulamadan Elde Edilen Deneyimler:

Niğde’de anket 557 kişiye uygulanmıştır. Toplum Destekli Polis tarafından uygulanan anket sayısı 210, esnaf, apartman sakinleri ve kafelerdeki vatandaşlara uygulanan anket sayısı ise 347’dir. Anketler polis karakollarına başvuran vatandaşa uygulanmamıştır.

Erzurum’da anketin ilk versiyonu 350 kişiye uygulanmıştır. Daha sonra yaş, cinsiyet, mahalle gibi bilgilerin eklenmesi ile birlikte rastgele örneklem metoduyla nihai versiyon 380 yeni kişiye uygulanmıştır. Karakola gelen kişiler arasında mağdurlar olabildiğinden ve bu da rastgele örneklem yaklaşımına aykırı olduğundan anketler güvenilirlik ve tutarlılığın sağlanması için polis tarafından dağıtılmamıştır.

Kadıköy’de Yerel Güvenlik Komisyonu üyesi paydaş kurumlar tarafından 400 kişiye anket uygulanmıştır. 535,000 nüfuslu bir ilçede her mahallede en az 25 kişiye anket uygulanması tavsiye edilmektedir. Bu da Kadıköy gibi bir ilçede en az 500- 550 anketin uygulanması gerektiği anlamına gelmektedir.

Eyüp’te anketin ilk hali 480 kişiye uygulanmış, daha sonra yaş cinsiyet gibi ek bilgilerin eklenmesi ile 300 kişiye yeniden uygulanmıştır.

7.4.2. Değerlendirme:

Pilot bölgelerde toplanan Yerel Güvenlik Komisyonları’na teknik destek sağlayan uzmanlar ve komisyon üyeleri tarafından, bu il ve ilçelerde elde edilen anket sonuçlarına yönelik çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır.

Anket sonuçlarına ilişkin olumlu değerlendirmeler arasında anket sonuçlarına güven duyulduğu ve bu tür anket uygulamalarının güvenlikle ilgili konularda kamuoyu görüşüne ulaşılması adına iyi bir yöntem olduğu yer almaktadır. Bunların yanı sıra, anket sonuçlarının öne çıkan güvenlik öncelikleriyle örtüştüğü ve komisyon toplantılarındaki tartışmalara temel oluşturması açısından oldukça faydalı olduğu da belirtilmektedir.

Anket uygulamalarına dair olumlu görüşlerin yanı sıra bunlarla ilgili birtakım eleştiriler de getirilmiştir. Örneğin kadına karşı şiddet örneğinde olduğu gibi kültürel ve siyasi yönden hassas olan birtakım konuların komisyon-

larda ele alınmasının, komisyon üyelerinin bazılarının tepkisini çektiği gözlemlenmiştir.

Daha sağlıklı anket sonuçlarına ulaşılması adına bazı komisyon üyeleri anket içeriğinin geliştirilmesi ve anketin mahalle bazlı düzenlenerek, yaş, cinsiyet ve eğitim faktörlerini de içerecek şekilde yeniden düzenlenmesi önerisinde bulunmuşlardır. Bu görüşe paralel olarak, ankete şikayet mekanizmaları ve insan haklarıyla ilgili soruların eklenmesi, anket içeriği oluşturulması aşamasında akademik destek alınması ve profesyonel bir örnekleme farklı mahallelerden, farklı yaş gruplarından ve farklı sosyoekonomik düzeylerden vatandaşların dahil edilmesi gibi öneriler de getirilmiştir.

8. ÖNCELİK VE HEDEF BELİRLEME AŞAMASI

8.1. Yerel Güvenlik Planı'ndaki Güvenlik Öncelikleri

Durum tespiti ve değerlendirmesi yapıldıktan sonra, Yerel Güvenlik Komisyonu güvenlik önceliklerini belirlemelidir. Kalabalık toplantılarda çalışmalar önleyici ve caydırıcı eylemler geliştirmeye odaklanmaktan ziyade genel konulara yönelme eğilimi gösterebilir, bu nedenle toplantıların iyi yönetilmesi gerekmektedir. Güvenlik öncelikleri belirlenirken yerel güvenlik konu ve ihtiyaçlarına odaklanılmalıdır.

Durum tespiti sonrasında komisyon toplantılarında o il veya ilçe için güvenlik öncelikleri belirlenirken kaçınılması gereken riskler aşağıda sıralanmıştır:

Risk 1: Yerel Öncelikler Yerine Ulusal Önceliklere Odaklanması

Yerel Güvenlik Planı'nı uygulama sürecinde yaşanabilen risklerden biri komisyonun güvenlik analizi sonuçlarını dikkate almayarak, televizyon ve gazetelerde yer alan hırsızlık, madde bağımlılığı, trafik sorunları, aile içi şiddet, gençlik sorunları gibi geleneksel güvenlik konularına odaklanmalarıdır. Bu durum komisyon üyelerinin analiz sonuçlarını dikkatlice okumamaları ya da konuya çok vakıf olmamaları nedeniyle oluşabilir.

Ulusal güvenlik sorunları, yereldeki yansıması çerçevesinde ele alınmalıdır (örneğin, aile içi şiddet). Ulusal sorunun yerele yansıması düşük seviyedeysse öncelik olarak belirlenmeyebilir.

Bunun sağlanabilmesi için aşağıdaki dört nokta dikkate alınmalıdır:

- Yerel suçluluk oranlarının ağırlığının ölçülebilmesi için öncelikli olarak benzer özellik taşıyan diğer il/ilçe/ulusal verileriyle karşılaştırılmalı,
- Yerel Güvenlik Komisyonu'nun merkezin yetkisinde olan konulara çözüm geliştirme kapasitesi göz önünde bulundurulmalı (belirli bir güvenlik meselesini çözmeye yönelik komisyonun yeterli kaynağı ve aracı yoksa o meseleyi öncelik haline getirmek anlamlı olmaz),

- Ulusal sorunların yerel düzeydeki etkilerini vurgulayarak komisyon çoğunluğuyla önleyici ve caydırıcı çözümler yaratmak mümkün kılınmalı,
- Ulusal düzeyde öne çıkan güvenlik meselelerinden ziyade yerelde var olan, terk edilmiş binalar, tehlike arz eden geleneksel davranışlar gibi yerele özgü sorunlara odaklanması gerektiği akılda tutulmalıdır.

Risk 2: Yerel Güvenlik Konularının ve Halkın Güvenlik İhtiyaçlarının İhmal Edilmesi

Durum tespiti aşamasında ortaya çıkan halkın güvenlik ihtiyaçları güvenlik öncelikleri olarak değerlendirilmelidir. Durum tespitinin bazı sonuçları somut olduğu gibi bazıları da subjektif olabilir (örneğin polisin çalışmalarından haberdar olmamak, geceleri güvensizlik kaygısına kapılmak). Ancak hepsi güvenlik önceliği olarak ele alınmalıdır.

Risk 3: Komisyonlarda Önleyici ve Caydırıcı Tedbirler Yerine Adli Kolluk Yetkilerine Odaklanması

Komisyonların görevi polisle birlikte önleyici ve caydırıcı eylemler planlamaktır, bu eylemler kolluk kuvvetlerinin adli yetkileri ile çatışmamalıdır.

Komisyonlarda temsil edilen kurumlar tamamıyla önleyici kolluk konularıyla ilgilenmelidir. Pilot uygulama sürecinde Eyüp ilçesinde savcı komisyonda yer almakta ancak sadece önleyici tedbirler geliştirmeye yönelik katkı sağlamaktadır; örneğin ikinci kez suç işlenmesini önlemeye yönelik projelerde savcılığın desteği alınabilir.

8.2. Yerel Güvenlik Planı'nda Yer Alan Hedefler

Yerel Güvenlik Planı'nı oluşturmak için sadece güvenlik önceliklerinin belirlenmesi yeterli değildir. Bazı öncelikler sorumlu kurumlar tarafından bir plan gerektirmeden halihazırda uygulanmaktadır. Yerel Güvenlik Planı'nın stratejisini oluşturmak için hedefler belirlenmelidir. Hedef belirli bir zaman dilimi için geçerli olan ve yapılması planlanan çalışmayı tasvir eden kısa bir cümledir. Bir güvenlik önceliğine yönelik birden çok hedef oluşturulabilir.

Hedeflerin belirlenmesi esnasında komisyon başkanı katılımcıların analiz sonucunda ortaya çıkan güvenlik sorunlarının her biriyle ilgili görüşlerini ya da isteklerini ifade etmelerine imkan tanınmalıdır. Hedeflerin belirlenebilmesi için görüşler şu şekilde ifade edilmelidir: "Halkın daha güvenli olabilmesi için,

şunları yapabilirsek daha iyi olur...” Daha sonra detaylı şekilde gelecekte erişilmesi istenen durum tasvir edilmelidir. Komisyon üyeleri isteklerini düzenli şekilde eyleme dökebilirlerse bu bir hedef oluşturur.

Bu yöntem kural haline getirilirse, komisyon üyeleri pek çok öneride bulunabilir. 6-12 arası hedefe ulaşılması toplantıların verimli geçtiğinin işareti- dir. Katılımcıların isteklerini iletmeleri ve dolayısıyla hedeflerin oluşturulması birkaç toplantıya yayılabilir.

8.2.1. Hedefler hangi alanları kapsayabilir?

Yerel Güvenlik Planı'ndaki hedefler önleyici ve caydırıcı önlemler içerdiği sü- rece pek çok alanı kapsayabilir.

Uluslararası deneyimler yirmi civarında alanı ortaya çıkarmıştır:

- **Güven tazeleyici tedbirleri pekiştirmek,**
- **Kentsel iyileştirmeleri geliştirmek,**
- **Suç korkusunu azaltmak,**
- **Kentsel çevre temizliğini artırmak,**
- **Toplu taşıma koşullarını iyileştirmek,**
- **Sosyal aktiviteleri geliştirmek,**
- **Sosyal arabuluculuk geliştirmek,**
- **Bağımlılıktan kaynaklan ahlak dışı davranışları önlemek,**
- **Aile içi şiddet ve çocuklara kötü muameleyi önlemek ve caydırıcı uygulamalara destek vermek,**
- **Yasalarca koruma altına alınan haklara erişimi kolaylaştırmak ve teşvik etmek,**
- **Vatandaşlık bilinci geliştirmeyi desteklemek,**
- **Gençlerin okula devamsızlıklarını caydırmak ve ders başarısızlık- larını önlemek,**
- **Dağılmış ailelere destek vermek,**
- **Okullardaki şiddeti spor ve sosyal faaliyetler yoluyla önlemek ve caydırmak,**
- **Toplu taşıma kullanımı sırasında oluşan suçları önlemek,**
- **Toplum Destekli Polisliği desteklemek,**
- **Sosyal önlemeyi teşvik etmek,**

- **Durumsal önlemeyi benimsemek,**
- **Gençler arasındaki suçluluk oranını azaltmak için işbirliklerini kurumsallaştırmak,**
- **Yerel güvenlikle ilgili eğilimleri gözlemek,**
- **Suçluların topluma geri kazandırılması projelerini teşvik etmek.**

8.3. Yerel Güvenlik Planları'ndaki Hedeflerden Bazı Örnekler

Yerel Güvenlik Planı'nda oluşturulan hedefleri incelemek ve ulaşılmak istenen hedefleri anlamak başarıya ulaşmak açısından çok önem taşımaktadır. Uygulama sürecinde geliştirilen planlarda yer alan hedeflerden bazıları aşağıdadır:

“Trafik kazalarını geçen sene Mart ve Nisan aylarına oranla bir sene içinde %20 azaltmak amacıyla; güvenlik kameralarının, denetimlerin sayısının artırılması, vatandaşın otoparklara park etmesinin sağlanması ve okul önlerinde güvenliğin sağlanması yönünde gönüllü çalışan sayısını artırılması için polis ve zabıta görevlendirmek.”

“Potansiyel madde bağımlısı gençlerin suça yönelimlerini azaltmak için 10 genci belirleyip onları ücretsiz mesleki eğitimlere yerleştirmek ve esnaf yanında çalıştırmak. Buradaki başarıyı değerlendirerek bu uygulamayı yaygınlaştırmak.”

“Araba lastiği yarma, araba boyası tahriş etme ve oto hırsızlıklarını azaltmak için oto sahiplerine yönelik dört farklı belediye otoparkının aydınlatmasını artırmak ve polisin belirlediği beş tehlikeli noktaya güvenlik kamera sistemleri kurmak.”

“Geleneksel düğün törenleri, maçlar ve maç sonralarında bıçak ve silah taşımayı ve hızlı araba kullanmayı azaltmak için medya desteği ve broşürlerle “Çağdaş Şehirlerde Daha İyi Güvenlik İçin Çağdışı Uygulamalara Son” kampanyası düzenlemek ve bu çerçevede konu ile ilgili halk toplantılarında sistematik bir biçimde uyarı yapmak.”

“Tespit edilmiş yerlerde geceleri yaşanan suç korkusunu azaltmak için emniyet ve belediye işbirliğiyle önleyici ve caydırıcı tedbirler almak ve sonuçları yerel medya kanalıyla altı ayda bir halkla paylaşmak.”

“Hırsızlığın yoğun olduğu mahallelerde evden hırsızlığı azaltmak için mahalle sakinleri, apartman yöneticileri, kapıcılara yönelik alınabilecek önlemlerle ilgili bilgilendirici broşürler hazırlamak ve bunları polis, belediye, muhtar ve yerel medya desteğiyle yapılacak bilgilendirme toplantılarında dağıtmak.”

9. TAAHHÜTLER VE EYLEMLER AŞAMASI

9.1. Paydaşların Verebileceği Çeşitli Taahhütler

Yerel Güvenlik Planı komisyonunda yer alan kurumlararası işbirliği sonucunda oluşturulmalıdır. Bunun anlamı, tüm paydaşların planda yer alan eylemleri gerçekleştirmek için katkı sağlama taahhüdünde bulunmalarının gerekmesidir. Katılım ve taahhüdün pek çok türü olabilir. Ancak komisyonlarda yer alan çeşitli paydaşlara göre bir sınıflandırma yapmak mümkündür. Komisyonunda yer alan kurumlarca üstlenebilecek taahhüt çeşitleri aşağıda örnek olarak ve öneri niteliğinde sunulmuştur.

9.1.1. Emniyet ve Jandarma

Yerel Güvenlik Planı hazırlanması esnasında durum tespiti aşamasından sonra eylemler ve taahhütler belirlenirken, kolluk aşağıda belirtilen uygulamalarda yer alabilir:

- i. Bir güvenlik önceliğinin çözümüne yönelik eylemler ile ilgili hedef kitlenin belirlenmesi, zaman planının yapılması ve eylemin gerçekleşeceği yerin kararlaştırılması
- ii. Önleyici ve caydırıcı çalışmalarının artırılması (daha görünür olunması, daha fazla devriye gezdirilmesi gibi)
- iii. İdari çalışmaların iyileştirilmesi (karakollara başvuru, mağdurların hastaneye yönlendirilmesi, vs) veya çalışma saatlerinin düzenlenmesi
- iv. “Mahalle Polisliğini”nin geliştirilmesi ve güvenlikle ilgili işbirliklerine katılım sağlanması
- v. Yasalarla ilgili bilgi aktarılması, gençlerle olumlu ilişkiler kurulması ve gençleri sosyal aktivitelere yönlendirme yoluyla “sosyal önleme” yapılması
- vi. Mağdurlara, potansiyel mağdurlara ve ikinci kez suç işleyenlere yönelik önleyici tedbir alınması

- vii. Güvenlik kamera sistemlerinin etkinliği ile ilgili durumsal önleme çalışmalarında bulunulması
- viii. Yerel Güvenlik Planı'nda belirlenen eylemler çerçevesinde çeşitli eğitimlerin verilmesi ve eğitimlerle ilgili içerik oluşturulması

9.1.2. Belediye

Belediyeler Yerel Güvenlik Planı'nda yer alan eylemlerin yerine getirilmesine yönelik birçok taahhütte bulunabilir ve uygulamada yer alabilir:

- i. Hayat standartlarının iyileştirilmesi için bütçe ayrılması (sokak aydınlatması, trafik düzenlemesi, dinlenme alanlarının oluşturulması, terk edilmiş binalarla ilgili tedbirler alınması, vs.)
- ii. Planda yer alan sivil toplum örgütlerine mali, idari ve teknik destek verilmesi
- iii. Toplu taşımada oluşan güvenlik zaafiyetlerinin giderilmesi
- iv. Yerel suç durumunun gözlemlenerek halkın ihtiyaçlarının polise iletilmesi
- v. Yoksul ve soyutlanmış kişilerin suça karşı korunması
- vi. Kendi çalışanları ve donanımı ile önleyici çalışmalara destek olunması

9.1.3. Akademisyenler

Akademisyenler de Yerel Güvenlik Planı'nda belirlenen eylemlerde birçok görev üstlenebilirler:

- i. Öğretmen ve öğrencilerin güven duygularının tazelenmesi
- ii. Gençlerin suç işlemesini önleyici tedbirlerin teşvik edilmesi ve bu tedbirlere liderlik edilmesi
- iii. Sivil toplum örgütlerine destek olunması
- iv. Yerel Güvenlik Planı'nın hazırlanması aşamasındaki güvenlik analizi içeriği ve anket uygulamasına akademik destek verilmesi
- v. Komisyonlarda geliştirilen eylemlerle ilgili olarak üniversitedeki bu alanda uzmanlaşmış öğretim görevlilerinden destek alınması

9.1.4. Sivil Toplum Örgütleri

Kapasiteleri ve uzmanlıkları doğrultusunda sivil toplum örgütleri Yerel Güvenlik Planı'ndaki eylemlerde yer alabilirler.

9.1.5. Sağlık Müdürlüğü

Sağlık müdürlüğü Yerel Güvenlik Planı'nda yer alan eylemlere aşağıdaki konularda katkılar sağlayabilir;

- i. Madde bağımlılığı ile ilgili önleyici tedbirlere katkı sağlanması
- ii. Emniyet ve savcılıkla işbirliği geliştirerek aile içi ve cinsel şiddet mağdurlarına yönelik eylemlere destek verilmesi
- iii. Suç mağdurlarına psikolojik destek sağlanması

9.1.6. Yerel Medya

Yerel medya aşağıdaki konularda Yerel Güvenlik Planı'na dahil olabilir;

- i. Farkındalık oluşturacağı düşünülen güvenlik kampanyaları yürütülmesi ve kampanyalara destek verilmesi
- ii. Plan çerçevesinde halkın bilgilendirilmesine yönelik uygulamalarda yayınlar ve haberler yapılması

9.1.7. Özel Güvenlik Şirketleri

Özel güvenlik şirketleri, emniyet ve belediye gibi Yerel Güvenlik Planı'nda yer alan kurumlarla işbirliği yapabilirler. Ancak katkıları bedelsiz olmalıdır veya kar amacı gütmemelidir.

9.1.8. Muhtarlar

Muhtarlar vatandaşın güvenlik ve diğer konularda ilgi ve ihtiyaçlarını yakından bilmektedirler. Dolayısıyla Yerel Güvenlik Planı'ndaki eylemlerde kendileriyle ilgili faaliyetlerde yer alabilirler ve bilginin yayılmasına katkı sağlayabilirler.

9.1.9. Özel Sektör

Özel sektör temsilcilerinin Yerel Güvenlik Planları'nda yer almaları iki farklı konuda mümkündür:

- i. Polisle işbirliği yapılması ve özel sektörde suçun azalmasına katkı sağlanması (perakende sektöründe işlenen hırsızlık konularında işbirliği yapılması gibi)
- ii. Planda yer alan bazı eylemlere kurumsal sponsorluk sağlanması

9.2. Hedeflere Ulaşmak İçin Belirlenen Önleyici Eylemler

Yerel Güvenlik Planları caydırıcı ve/veya önleyici eylemleri içerir. Önleyici eylemlerin oluşturulabilmesi için Yerel Güvenlik Komisyonu üyelerinin suç önlemeye yönelik uygulamalara dair temel bilgiye sahip olmaları gerekir. Komisyonun bazı üyeleri suç önleme konusunda daha fazla bilgi sahibi olabilirler fakat Yerel Güvenlik Komisyonu'nun başkanı olan Valiler, bütün komisyon üyeleri ile suç önlemeye yönelik ortak kavramları paylaşmalıdır. Gerektiğinde ilgili konularda eğitim faaliyetleri düzenlenmesi yönünde talimat vermelidir.

Suç önlemeye yönelik uygulamalar iki farklı kavram ile ifade edilir: Birincisi tıp biliminden gelen geleneksel kavram, ikincisi ise uluslararası alanda kullanılmakta olan güncel kavramdır.

9.2.1. Önleyici Uygulamaların Geleneksel Şekli

Tıbbi bilimler çerçevesinde, kamu güvenliği ile ilgili paydaşlar tarafından kullanılan suç önlemeye yönelik uygulamaların geleneksel olarak üç şekilde sınıflandırılır:

Birincil Önleme: Suçun işlenmesinden önce yapılan eylemleri kapsar (eğitim ile ilgili tedbirler, daha güvenli alanlar oluşturulması vb.)

İkincil Önleme: Ani gerçekleşen saldırıları durdurmaya yönelik eylemleri kapsar (örneğin nefsi müdafaa)

Üçüncül Önleme: Daha önce suç işlemiş bir suçlunun yeniden suç işlemesinin önlenmesine yönelik eylemleri kapsar

Uluslararası alanda kullanılmakta olan güncel kavramlar:	Faydalanıcı Gruplar	Faaliyetler
Sosyal Önleme	Toplum içinde yer alan çeşitli gruplar (Toplumsal Önleme) Aileler (Gelişimsel Önleme)	Faydalanıcı grupların hayat standartlarını, sosyal uyumluluklarını ve bilgi düzeylerini geliştirmek (örneğin suça eğilimli çocuklarla ilgili sorunların nasıl çözüleceği)

Durumsal Önleme	Kamusal Alan: Belirli hedefler (dükkanlar, bankalar, binalar)	Suçtan elde edilen menfaatleri azaltmak, caydırıcı tedbirleri artırmak veya suçlunun hedefine ulaşmasını zorlaştırmak
Davranışsal Önleme	Bireyler: i. mağdurlar, potansiyel mağdurlar ii. ikinci kez suç işleyenler	<ul style="list-style-type: none"> Potansiyel mağdurlara suçtan korunmanın temel kurallarını öğretmek. Suçluların olumlu çabalarını ödüllendirmek ve kural ihlallerini cezalandırmak. Tehlikeli davranışlarını ve mağdurlar hakkındaki önyargılarını (örneğin hırsızlık mağduru çok zarar görmeyeceği algısı) değiştirmek

9.3. Pilot Uygulamalardaki Önleyici Eylemlerden Örnekler

Yerel Güvenlik Planları belirlenen hedefleri gerçekleştirmeye yönelik önleyici eylemler (sosyal, durumsal ve davranışsal) içermektedir. Bu önleyici eylemler 8 başlıktan oluşan standart bir model doğrultusunda yapılandırılmıştır. Aşağıda yer alan 8 başlık, eylemlerin uygulamaya konulmasına yönelik ayrıntılı adımları tanımlamaktadır.

- i. Eylemin adı,
- ii. Hedef kitle,
- iii. Faaliyetler,
- iv. İşbirliği sağlanacak kurumlar,
- v. Zaman çizelgesi,
- vi. Beklenen sonuçlar,
- vii. İzleme ve değerlendirme
- viii. Bütçe

9.3.1. Niğde Yerel Güvenlik Planı'ndan Bir Sosyal Önleme Eylemi Örneği

Eylem: Kadın hakları, kadın erkek eşitliği, kadın ve çocuklara karşı şiddet ve kötü muamele konularında bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi

Hedef Kitle: Ortaokul ve Lise Öğrencileri.

İşbirliği Sağlanacak Kurumlar: Akademisyenler, eğitim gönüllüleri, Milli Eğitim Müdürlüğü, ortaokul ve lise müdürleri ve öğretmenleri

Zaman Çizelgesi: Nisan - Mayıs 2010.

Beklenen Sonuçlar: Kadın hakları, kadın erkek eşitliği, kadın ve çocuklara karşı şiddet ve kötü muamele konularında öğrenciler arasında farkındalığı artırmak.

Değerlendirme: Her ay Yerel Güvenlik Komisyonuna kaç okulda eğitim verildiği, eğitim süresince edinilen izlenimler ve geribildirimler ile ilgili bilgi verilmesi.

Eylemi İzleyen / Değerlendiren Kurum(lar): Yürütme kurulu ve komisyonun eğitim ile ilgili faaliyetleri yürüten akademisyen üyesi.

Bütçe: Bu eylemi gerçekleştirmek için maddi kaynak ihtiyacı bulunmamaktadır.

9.3.2. Erzurum Yerel Güvenlik Planı'nda yer alan bir durumsal önleme eylemi örneği

Eylem	İnşaatı uzun süredir devam eden binaların çevresinde güvenlik tedbirlerinin alınması, cana ve mala karşı oluşabilecek güvenlik zaafiyetlerine yönelik gerekli önlemlerin alınması
Faaliyetler	Yenilenmekte olan binaların temiz ve bakımlı tutulması, geceleri aydınlatılması
İşbirliği sağlanacak kurumlar	Valilik, Büyükşehir Belediyesi, Yakutiye, Aziziye ve Palandöken Belediyeleri
Zaman çizelgesi	Mart 2010
Beklenen Sonuçlar	i. Güvenlik zaafiyeti oluşturan yerlerdeki riskin ortadan kaldırılması ii. Çevrede yaşayanların güvenlik algısının geliştirilmesi iii. Suçluların veya suça eğilimi olanların terkedilmiş binalarda yaşamasının engellenmesi

9.4. Hedeflere Ulaşmak İçin Belirlenen Caydırıcı Eylemler

Yerel Güvenlik Planları önleyici eylemlerin oluşturduğu bir işbirliği yapısıdır ve hukuki makamlar gibi soruşturma ve yaptırım uygulama özelliği taşımamaktadır. Buna rağmen komisyon üyeleri caydırıcı eylemler planlayabilirler.

Caydırıcı eylemlerin birçok çeşidinden söz etmek mümkündür:

Bu eylemlerin büyük bir kısmı polis, jandarma, zabıta ve hatta özel güvenlik şirketleri arasında yapılacak protokoller ile kamusal alandaki etkinlik ve görünürlüğü içerebilir.

Caydırıcı eylemler bilgi yolu ile de oluşturulabilir. “Sürekli gözetim” sağlayacak tek araç sokak kameraları değildir. Yerel Güvenlik Planı’nda polis ile diğer paydaşlar arasında düzenli bilgi paylaşımına karar verilebilir ve Erzurum pilot uygulamasında gözlemlendiği gibi polisle vatandaşlar arasındaki bilgi alışverişini artırılabilir.

Erzurum Yerel Güvenlik Planı’ndan bir örnek:

Güvenlik önceliği	Okul önlerinde güvenliğin sağlanması
Hedef	İlkokul ortaokul ve lise önlerinde öğrencilerin güvenliğini sağlamak ve okul önlerindeki kavgaları azaltmak
Eylem	Özellikle de derslerin başlangıç ve bitiş saatlerinde, okul öğrencisi olmayanların okul etrafında dolaşmalarını engellemek ve geçerli bir mazeretleri yoksa öğrencilerin ders saatleri boyunca okul içerisinde kalmalarını sağlamak
Faydalanıcı gruplar	Öğrenciler ve veliler

Yerel Güvenlik Planı çerçevesinde caydırıcı eylem geliştirmenin en iyi yolunun Toplum Destekli Polislik birimleri ile beraber çalışmak olduğu gözlenmiştir. Bu aynı zamanda belli gruplar tarafından işlenen suçların çözümünde işbirliğini gerektirdiğinden “problem çözme yöntemi” açısından da bir örnek teşkil etmektedir.

PROBLEM	ÇÖZÜCÜ	POLİTİKA	YANIT
Çeşitli gruplar tarafından işlenen suçlar	Mevcut kolluk tekniklerinden olumlu sonuç alınmıyor	Suçta iten bütün faktörler incelenmelidir + Polisin dışında başka kurumların katılımı sağlanmalıdır (sosyal veya tıbbi)	

9.5. Yerel Güvenlik Planı'nın Bütçesi

Yerel Güvenlik Planı'nın uygulama sürecine katılan kurumlar planın mali kısmının oldukça önemli olduğunu belirtmiş ve planın uygulanması için özel bir bütçe istemişlerdir.

Her kurumda ek mali kaynaklar her zaman memnuniyetle kabul edilir. Fakat, bütçe Yerel Güvenlik Planı'nın zorunlu bir parçası değildir, birçok kurumun kendi bütçesi vardır çünkü planda belirlenen hedefler kendi yetki alanları dahilindedir.

Planın uygulanmasına belli bir bütçe ayrılmamıştır çünkü zaten komisyonda temsil edilen kurumların birçoğunun kendi bütçeleri vardır:

Yerel Güvenlik Planı'nda yer alan birçok paydaşın kendi faaliyetlerinde önleyici veya caydırıcı eylemler geliştirmek için bütçeleri vardır. Örneğin kolluk kuvveti mensupları ve eğitim ve sağlık müdürlüklerinde çalışan yetkililerin vatandaşlar için yürüttükleri sosyal ve davranışsal önleme faaliyetleri zaten kamusal alanda verdikleri hizmet kapsamındadır.

Planın uygulanmasına belli bir bütçe ayrılmamıştır çünkü birçok paydaş yerelde suçun önlenmesinden yarar görür:

Yerel Güvenlik Komisyonları'ndaki paydaşların birçoğu önleyici eylemlere doğrudan katkıda bulunmakta yarar görürler. Eğer verimli çalışırlarsa, kolluk kuvvetlerinin iş yükünün azaltılmasına destek olur, toplu taşıma sektörü daha çok kazanır ve bunlar belediyenin hizmetlerinin olumlu olarak algılanmasını sağlar. Yerel Güvenlik Planı ildeki paydaşların çoğu için kendilerinin finanse edebileceği bir yatırımdır.

Belediye veya Valiliğin maddi kaynakları bazı eylemler için kullanılabilir:

Belediyeler veya Valilik Yerel Güvenlik Planı'nda yer alan bazı eylemler için eylemi gerçekleştirecek kurumlara kaynak sağlayabilir.

Yerel Güvenlik Komisyonları'nın diğer üyelerinden de kaynak sağlanabilir:

Vali tarafından onaylandığı sürece ve kurum katkılarının belirlenmesi aşamasında belli bir eylemle sınırlı kalındığı sürece kurumsal sponsorluk bulmak da mümkündür.

10. YEREL GÜVENLİK PLANI'NIN KAMUOYU İLE PAYLAŞILMASI AŞAMASI

Yerel Güvenlik Planı'nın son aşaması Vali tarafından belirlenmelidir. Bu aşamada Yerel Güvenlik Planı oluşturulması sürecinin bir sayfalık özeti hazırlanır. Bu özet, planda yer alan eylemlere katkı sağlayan kurumlar tarafından imzalanır.

Bu fırsattan yararlanarak, halkı bilgilendirmek üzere Yerel Güvenlik Komisyonu'nun ve Yerel Güvenlik Planı'nın önemli noktalarını içeren bir basın açıklaması yapılabilir.

Önceki bölümlerde belirtilen planın resmi ve halka açık dokümanının bir örneği aşağıda bulunmaktadır:

Kadıköy Yerel Güvenlik Komisyonu'nun Yerel Güvenlik Planı'nın Uygulanmasına İlişkin Kararı

İçişleri Bakanlığının yürüttüğü "İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi" kapsamında, güvenlik konularında kurumlararası koordinasyonunun iyileştirilmesi, sivil toplum katılımının artırılması ve yerel çözümlerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda projenin pilot uygulaması sürecinde Kadıköy Kaymakamlığı başkanlığında, geçici Yerel Güvenlik Komisyonu oluşturulmuştur. Bu komisyonun amacı yerel güvenlik önceliklerini belirleyerek çeşitli kurumların katılımıyla üç yıllık Yerel Güvenlik Planı'nı oluşturmaktır.

Plan, Kaymakamlığın başkanlığında, belediye, kolluk kuvvetleri, muhtarlıklar, sivil toplum örgütleri ve yerel medya işbirliği ile yerele özel güvenlik meselelerini ele alarak, bunların çözümüne yönelik önleyici ve caydırıcı eylemler içermektedir.

Ocak 2010 -Mayıs 2010 tarihleri arasında Kadıköy Kaymakamı başkanlığında Kadıköy Yerel Güvenlik Komisyonu kurulmuş ve komisyon çalışmalarına başlamıştır. Çalışmalar kapsamında sırasıyla, ilçenin yerel güvenlik analizi yapılmış, güvenlik sorunları tespit edilmiş, önceliklendirilmiş ve öncelikli sorunların çözümüne hizmet edecek hedefler ve eylemler belirlenmiş, kurumların katkıları alınmış ve uygulama sürecine geçilmiştir.

Kadıköy Yerel Güvenlik Planı, evden-işyerinden-otodan hırsızlık, yankesicilik, madde bağımlılığı, sokak çocukları ve vatandaşın güvenlik tedbirleri ile ilgili bilgi seviyesinin düşüklüğü konularını önceliklendirilmiş ve çözümlerine yönelik on eylemi üç yıllık süre zarfında gerçekleştirmeyi hedeflemektedir.

İlk eylemler Nisan 2010'da hayata geçirilmeye başlanmış, vatandaşın güvenlik konularında bilgilendirilmesi ve güvenlik ihtiyaçlarının dinlenmesine yönelik halk toplantıları yapılmış ve hazırlanan çeşitli pratik güvenlik tedbirleriyle ilgili broşürler dağıtılmıştır.

Kadıköy Yerel Güvenlik Planı, işbirliğine dayalı katılımcı bir yerel güvenlik politikası örneğidir. Bu nedenle planın üç yıllık uygulama sürecinde yapılacak olan faaliyetlere vatandaşın katılımı son derece önem taşımaktadır.

Altı aylık çalışma neticesinde hazırlanan Yerel Güvenlik Planı'nda yer alan hususların hayata geçirilmesi konusunda kurumların, STK'ların ve diğer ilgili birimlerin tam bir uyum ve koordinasyon içerisinde çalışması karara bağlanmıştır.

11. YEREL GÜVENLİK PLANI'NIN DEĞERLENDİRİLMESİ AŞAMASI

Kamu kurumlarınca oluşturulan politikaları değerlendirmenin iki amacı vardır: Birincisi bu politikaların uygun maliyetli olup olmadığını ölçmek, ikincisi ise oluşturulan politikaların halka karşı şeffaf ve hesap verebilir nitelikte olmasını sağlamaktır. Yerel Güvenlik Planları'nın ve ilgili politikaların oluşturulmasında değerlendirme daha çok ikinci amaç doğrultusunda yapılmakta ve genelde yerel halka hesap verilebilirliğin sağlanmasını hedeflemektedir.

Değerlendirme kısmı Yerel Güvenlik Planı'nın ayrılmaz bir parçasıdır ve planın değerlendirileceği sürecin başında öngörülmelidir. Fakat değerlendirme sürecindeki ilke, yöntemler ve kurumlar farklı olabilir.

11.1. Değerlendirme Yöntemleri

Yerel Güvenlik Planları'nı değerlendirmenin birinci yöntemi planın içindeki hedefleri sonuç odaklı olarak hazırlamaktır. Böylece hedeflerde öngörülen düşüş veya yükselişin elde edilip edilmediği kolayca takip edilebilir (verimlilik göstergesi).

İkinci bir yöntem ise her bir eylem çizelgesinde belirtilen hedefin ölçülmesini sağlayacak erişilecek sayısal miktarı göstermektir (eylem göstergesi).

Başka bir yöntem ise her yıl halk arasında anket uygulaması yapmaktır. Bu anket vatandaşlardaki fikir ve zihniyet değişimini gösterir (memnuniyet göstergesi).

11.2. Değerlendirme Aşamasındaki Birimler

Değerlendirme aşamasından her zaman Yerel Güvenlik Komisyonları sorumlu olmalıdır. Bazı komisyonlar, komisyon üyelerinin maddi desteği ile eylemlerde karşılaşılan sorunları izleyecek ve öneri getirecek küçük araştırma birimleri oluşturabilirler. Bu birimleri oluşturmak Yerel Güvenlik Planı'nın ey-

lemlerinden biri olabilir. Her şekilde, Valiler her toplantıda eylemleri değerlendirmek için ilgili kurumlardan; planın tamamı için ise yürütme kurulu üyelerinden değerlendirme konusunda bilgi almalıdır.

Eğer daha tarafsız bir değerlendirmeye ihtiyaç duyulursa veya nihai bir değerlendirme istenirse üç çözüm geliştirilebilir:

- i. Yerel Güvenlik Komisyonu'na üniversitelerden bir katılım varsa Valilik Yerel Güvenlik Planı'nın değerlendirilmesi için bir suçbilimcisiinden veya kamu yönetimi uzmanından destek alınmasını sağlayabilir
- ii. Özel bir değerlendirme şirketinden hizmet alınabilir.
- iii. İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Yerel Güvenlik Planı'nın değerlendirmesinde katkı sağlayabilir.

EKLER

EK I

Yerel Güvenlik Planları'nın Örnek İçeriği

1. BÖLGENİN TANIMI

- 1.1 Coğrafi özellikler
- 1.2 Demografik özellikler
- 1.3 Sosyo-kültürel profil
- 1.4 Ekonomik profil
- 1.5 Eğitim seviyesi

2. YEREL SUÇ DURUMU, TEMEL EĞİLİMLER VE KAMU DÜZENİNİ SAĞLAMAKTAKİ ÖZEL SORUNLAR

- 2.1 Kamu düzeninin sağlanması ile ilgili mevcut sorunlu bölgeler
- 2.2 Risk altındaki gruplar
- 2.3 Suç istatistikleri ve suçlu profilleri

3. MEVCUT GÜVENLİK MEKANİZMALARI

- 3.1 Doğrudan ve dolaylı mevcut güvenlik birimleri
- 3.2 Resmi güvenlik önlemleri ve çalışmalarının durumu
- 3.3 Kurumların mevcut programları ve projeleri
- 3.4 Kurumların önerileri ve tavsiyeleri
- 3.5 Yerel Güvenlik Planı'nın yardımıyla geliştirilebilecek projeler

4. YEREL GÜVENLİK İHTİYAÇLARI

- 4.1 Halkın ihtiyaçları
- 4.2 Polis/jandarmanın ihtiyaçları
- 4.3 Belediyenin ihtiyaçları
- 4.4 Sivil Toplum Kuruluşlarının ihtiyaçları
- 4.5 Güvenlikle ilgili diğer kurumların ihtiyaçları

5. Güvenlik sorunlarının listesi

6. Güvenlik öncelikleri

7. Önceliklendirilmiş güvenlik hedefleri

8. Paydaşların kapasiteleri ve taahhütleri/katkıları

9. Kurumların taahhütleri ile eylem planlarının listesi ve detaylı açıklaması

10. Yerel Güvenlik Planı'nın İzlenme ve Değerlendirilme Yöntemi

11. Taraflar

EK II

Yerel Güvenlik Komisyonları'nın Verimli Çalışması İçin Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar:

- i. Yerel Güvenlik Komisyonları'nda sahiplenmenin sağlanabilmesi ve verimli çalışabilmesi için katılımcılara komisyonunun amacı, görev tanımı, beklenen sonuçları çok iyi anlatılmalıdır
- ii. Yerel Güvenlik Planı oluşturulması sürecinde yararlanılacak olan polis istatistiklerinin yanısıra 8 bileşende tarif edilmiş olan güvenlik analizi mutlaka yapılmalıdır.
- iii. Komisyonda yer alan tüm katılımcılar fikirlerini açıkça ifade edebilmelidir. Komisyonda herkesin eşit söz hakkı bulunmalıdır.
- iv. Komisyon toplantılarına kurumlar adına yetki seviyesi yüksek, karar alma mekanizmasında yer alan kişiler katılmalıdır.
- v. Komisyon toplantılarına temsil edilen kurumlar adına aynı kişiler katılmalıdır. Aksi takdirde iletişim kopukluğu olacak ve verim düşecektir.
- vi. Komisyonlarda vatandaşın sesini en iyi yansıtan kurumlar muhtarlar ve sivil toplum örgütleridir. Bu kurumlardan yüksek katılım sağlanmalıdır.
- vii. Komisyonlarda cinsiyet eşitliğine dikkat edilmeli, kadın temsilcilerin katılımına önem verilmelidir.
- viii. Komisyon, yetki alanı ve kapasitesi dahilinde eylemler planlamalı ve eylemlerin özünün yerel sorunlara dayandığından emin olmalıdır.
- ix. Komisyonda yer alan tüm kurumların Yerel Güvenlik Planı'nda ve dolayısıyla geliştirilen eylemlerde yer alması, kurumlar arası işbirliğini kuvvetlendirmek adına önem taşımaktadır.
- x. Tüm sorumluluk ve uygulama kolluk üzerinde olmamalıdır. Diğer kurumların da eylemlerle ilgili taahhütte bulunmaları, aktif sorumluluk almaları ve bunları yerine getirme çabası içinde olmaları amaca hizmet edecektir.
- xi. Yürütme kurulu, komisyonda karar verilen ve Yerel Güvenlik Planı'na yerleştirilen eylemlerin uygulamaya geçmesi için aktif görev yapmalıdır.
- xii. Yerel güvenlik analizi sürecinde uygulanan yerel güvenlik anketi vatandaşın suç algısını ölçmek adına faydalı bir araçtır. Komisyon Yerel Güvenlik Planı'nı geliştirirken suç verilerinin yanısıra anket sonuçlarını dikkate almalıdır.

- xiii. Bu kılavuzda yer alan yerel güvenlik anket içeriği isteğe bağlı olarak akademik destek alınarak geliştirilebilir.
- xiv. Anketin uygulanmasında rastgele örneklem prensibi uygulanması daha doğru sonuçlara ulaşılmasını mümkün kılacaktır. Ayrıca anketlerde güvenilirliğin sağlanabilmesi için, anket uygulaması kolluk birimleri tarafından ya da herhangi bir kolluk teşkilatı tarafından yapılmamalıdır. Bunun nedeni, kolluk karakollarına gelen vatandaşların yeni mağduriyet yaşamış kişiler olabileceğidir ve bu da rastgele örneklem prensibine aykırıdır.

EK III

Suç Önleme ile İlgili İnternet Siteleri

Değerlendirme sistemi olan Yerel Güvenlik Planı'na sahip iller suç önleme konusundaki uygulamalarını diğer ülkeler ile paylaşmaya hazırđırlar. Suçun önlenmesi genellikle iyi uygulamaların paylaşılması ile gelişir. Bu da suç önleme politikaları ile ilgili bütün paydaşlar için internet sitelerinin öneminin altını çizmektedir. Bu nedenle suç önlemeye yönelik en çok ilgi gören internet siteleri ile ilgili bilgi yararlı olacaktır.

www.unodc.org/crime prevention

2006'da yayınlanan Birleşmiş Milletler Suç Önleme İlke ve Standartları Özet Dokümanına bu internet sitesinden ulaşabilir.

www.crime-prevention-intl.org

Montreal'de bulunan Uluslararası Suç Önleme Merkezi Avrupa'da ve Uluslararası alanda gerçekleştirilen suç önleme projeleri konusunda bilgi sahibidir.

www.eucpn.org

İsveç ve Fransa tarafından ortaklaşa yapılan suç önlemeye konularını içeren internet sitesi

www.fesu.org

Bu internet sitesi daha çok yerel güvenlikle ilgilidir ve birçok şehirden iyi uygulama örneklerini biraraya getirmektedir.

www.crimeprev.eu

Fransa Bilimsel Araştırmalar Merkezi tarafından koordine edilen ve 10 Avrupa ülkesinden toplam 31 üniversite tarafından kullanılan suç önleme ile ilgili internet sitesi

www.home office.gov.uk/crime prevention

İngiltere İçişleri Bakanlığının suç önlemeye yönelik resmi internet sayfası

www.sgcpd.interieur.gouv.fr

Fransa İçişleri Bakanlığı'nın suç önleme ve yerel güvenlik sözleşmeleri ile ilgili internet sitesi

www.ncpc.org

Amerika'daki Ulusal Suç Önleme Konseyi'nin internet sitesi

www.crimepreventionottawa.ca

Suç önlemeye yönelik araştırmaları ile ünlü bir üniversitenin internet sitesi

www.libertysecurity.org

Resmi Avrupa Güvenliği internet sitesi

EK IV

Birleşmiş Milletler Suç Önleme İlke ve Standartları Özet Dokümanı

Kentsel suçlarının önlenmesi alanında işbirliği ve teknik destek için kılavuz ilkeler

1. İşbirliği ve Yardım Faaliyetlerinin Tasarım ve Uygulaması

Kentsel suçlarının önlenmesi için işbirliği projelerinin aşağıda belirtilen ilkeleri dikkate almaları gerekmektedir.

1.1. Sorunlara Yerel Yaklaşım

Şehirlerde işlenen suçlar, faktörler ve biçimlerin çokluğuyla karakterize edilir. Bütünleşik bir suç önleme eylem planına uygun çok aktörlü bir yaklaşım ve yerel düzeyde eşgüdümlü bir karşılık genel olarak başarılı olmaktadır.

Bu yaklaşım aşağıdaki konuları içermelidir:

1.1.1. Yerel suç olgusunun tespitine yönelik anket, özellikleri, suça yol açan faktörler, aldıkları biçimler ve suçun boyutları;

1.1.2. Suça karşı mücadelede olduğu kadar suçu önlemede de yukarıda sözü edilen teşhis anketinin düzenlenmesinde rol alabilecek tüm ilgili aktörlerin saptanması, örneğin kamu kurumları (ulusal ya da yerel), seçimle gelmiş yerel yetkililer, özel sektör (dernekler, kuruluşlar), gönüllü kuruluşlar, toplum önderleri vb.;

1.1.3. Uygun olan her yerde, yakın irtibatı, bilgi alışverişini, ortak çalışma ve tutarlı bir strateji oluşturulmasını teşvik eden danışma mekanizmalarının oluşturulması,

1.1.4. Yerel bağlamda bu sorunlara dikkatle çözümler hazırlanması.

1.2. Bütünleşik Suç Önleme Eylem Planı

1.3. Bütünleşik Suç Önleme Eylem Planını Oluşturanlar, Planın Kapsamlı ve Etkili Olması için Aşağıdaki Önerileri Dikkate Almalıdır:

1.3.1 Tanım:

- i. Hırsızlık, gasp, soygun, ırkçı saldırılar, uyuşturucuyla ilgili suçlar, çocuk suçları ve yasadışı silah bulundurma gibi çözülmesi gereken sorunların doğası ve türleri, bu sorunlara doğrudan ya da dolaylı olarak neden olan veya katkıda bulunan tüm faktörler;

- ii. Güdülen hedefler ve bu hedeflere ulaşılması için gereken zaman;
- iii. Öngörülen eylemler ve planın uygulanmasında katılanların bu eylemlere ilişkin sorumlulukları (örn. ulusal mı yoksa yerel kaynakların mı harekete geçirileceği).

1.3.2. Özellikle aşağıdakileri temsil eden bir dizi paydaş ile çalışılması:

- i. Polis, mahkemeler, savcılar ve şartlı tahliye hizmetine ek olarak, sosyal hizmet uzmanları ve iskan ve sağlık çalışanları vb.;
- ii. Yerel halk, seçimle gelmiş yetkililer, dernekler, gönüllüler, ebeveynler, mağdurların oluşturduğu örgütler vb.;
- iii. Özel sektör: girişimler, bankalar, iş dünyası, toplu taşıma vb.;
- iv. Medya.

1.3.3. Aşağıdaki Faktörlerin Suç Önleme Eylem Planıyla İlgisinin Göz Önünde Bulundurulması:

- i. Ailede, kuşaklar arası veya toplumsal gruplar arasındaki ilişkiler vb.;
- ii. Eğitim, dini, ahlaki ve medeni değerler, kültür vb.;
- iii. İstihdam, mesleki eğitim, işsizlik ve yoksullukla mücadele önlemleri;
- iv. İskan ve şehircilik;
- v. Sağlık, ilaç ve alkolün kötüye kullanımı;
- vi. Toplumun geri kalmış kesimleri için devletin sosyal yardımı;
- vii. Şiddet ve hoşgörüsüzlük kültürüyle mücadele.

1.3.4. Çeşitli Seviyelerde Eylem için Hazırlıklı Olmanın Düşünülmesi:

- i. Birincil önleme:
 - a. Hedef güçlendirme ve fırsat azaltma gibi konum temelli suç önleme tedbirlerinin teşvik edilmesi;
 - b. Sosyal mahrumiyetin tüm biçimleriyle mücadele ederek refah ve sağlık gelişimini ve ilerlemenin teşvik edilmesi;
 - c. Toplumsal değerlerin teşvik edilmesi ve temel insan haklarına saygı gösterilmesi;
 - d. Vatandaş sorumluluğunun ve toplumsal arabuluculuk süreçlerinin teşvik edilmesi;
 - e. Polis ve mahkemelerin çalışma yöntemlerinin uyarlanmasının kolaylaştırılması;

- ii. Yeniden suç işleme eğilimini önleme:
 - a. Polisin müdahale yöntemlerinin uyarlamasının kolaylaştırılması (acil müdahale, yerel halk arasında müdahale);
 - b. Yargısal müdahale yöntemlerinin uyarlanmasının ve alternatif çözümlerin uygulanmasının kolaylaştırılması:
 - Olayların doğası ve ciddiyetine göre muamele yöntemleri ve alınan önlemlerin çeşitlendirilmesi (şaşırtma taktikleri, arabuluculuk, çocuklar için özel bir sistem vb.);
 - Suça karışmış olanların gözaltı dışı tedbirlerin uygulanması yoluyla yeniden toplumla bütünleştirilmeleri için sistematik araştırma yapılması;
 - Hüküm, hapis ve hapisten salıvermeye hazırlık çerçevesinde toplumsal eğitim desteği verilmesi;
- iii. Hapis cezası çekildikten sonra: yardım ve toplumsal eğitim desteği ve aile desteği verilmesi.
- iv. Aşağıdakilerin vasıtasıyla, mağdurların uygulamada pratik iyileştirmeler ile korunması:
 - a. Hakların ve etkili kullanım yöntemlerinin farkındalığının artırılması;
 - b. Hakların pekiştirilmesi (özellikle tazminat hakkı);
 - c. Mağdurlara yardım sistemlerinin getirilmesi.

2. EYLEM PLANININ UYGULANMASI

2.1. Merkezi Otoriteler

Merkezi otoriteler, yetkileri ölçüsünde, aşağıdakileri yapmalıdır:

- i. Yerel aktörlere aktif destek, yardım ve teşvik sağlanması;
- ii. Ulusal politika ve stratejilerin yerel stratejiler ve ihtiyaçlarla koordinasyonunun sağlanması;
- iii. Merkezi düzeyde çeşitli idareler arasında danışma ve işbirliği mekanizmalarının oluşturulması.

2.2. Tüm Otoriteler

Tüm yetkili otoriteler aşağıdakileri yapmalıdır:

- i. Bu etkinliklerin teşvik edilmesinde her zaman insan hakları temel ilkelerine saygıya özen gösterilmesi;
- ii. Suç önlemede görev alan tüm çalışanları desteklemek için uygun mesleki eğitim ve bilginin teşvik edilmesi ve/veya uygulanması;
- iii. Deneyimlerin karşılaştırılması ve teknik bilgi alışverişinin örgütlenmesi;
- iv. Uygulanan stratejinin etkililiğini düzenli olarak değerlendirmek için bir araç sağlanması ve gözden geçirme olanağının sunulması.

EK V:

1. Suç Önleme Çalışmalarında Kalite Beccaria Standartları

Önsöz:

Günümüzde suç önleme projelerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine dair kalite kriterleri neredeyse yok denilebilecek kadar azdır. Bu konuda ulusal ve Avrupa çapında bilgi alışverişi yapılmasını sağlayacak sistemler de daha başlangıç safhasındadır.

Proje planlaması ve uygulamasının kontrol edilmesinde ölçüt olarak standartların uygulanması, suç önleme projelerinin etkilerinin değerlendirilmesi ve çalışmaların daha çok kalite odaklı olarak yürütülmesi yolunda atılan ilk adımlardır.

Beccaria standartları, suç önleme çalışmalarının daha fazla kalite odaklı olmasını öneren temel unsur olarak düşünülmüştür. Hazırlanmış olan bu standartlar tartışma platformu için bir taslak özelliğini taşımakta olup, standartların mümkün olduğunca geniş alanda süren bir tartışma süreci sonunda tutarlı bir şekilde iyileştirilmesi ve geliştirilmesi öngörülmüştür.

Beccaria standartlarının somut olarak uygulanması için gerekli yardımcı kaynakları (7 çalışma adımı), ücretsiz olarak internette www.beccaria.de sayfasından indirebilirsiniz.

Beccaria standartları, suç önleme proje ve programlarının planlama, uygulama ve değerlendirme kalitesinde dikkate alınacak şartları ve beklentileri kapsar:

- i. Problemin tanımı: Bu standartlar bir projenin aşağıda açıklanan yedi ana çalışma basamağı ile ilgilidir:
- ii. Problemin oluşma koşullarının analizi
- iii. Suç önleme hedefleri, proje hedefleri ve hedef grupların belirlenmesi
- iv. Hedefe erişmek için gerekli önlemlerin belirlenmesi
- v. Proje konsepti ve uygulaması
- vi. Proje uygulaması ve hedefine erişilmesinin kontrolü (değerlendirme)
- vii. Sonuç ve dokümantasyon

Beccaria standartları, suç önleme faaliyetlerinde görev alan içerik geliştirici, yetkili ve diğer görevlilerin, gerçekleştirecekleri suç önleme faaliyetlerinde çalışma kalitesini güvence altına almada kullanacakları bir kılavuzdur. Bu standartların amacı,

- i. Suç önleme projelerini planlama, uygulama ve değerlendirme çalışmalarının, bilimsel alanda ve literatürde açıklanan kalite kriterlerine göre yapılmasını sağlamak,
- ii. Tasarlanan projelerin daima değerlendirilebilir olmasını sağlamak,
- iii. Bilimadamlarının, bilirkişilerin, projeyi görevlendiren ve finanse eden tarafların (proje başvurularında), projelerin hedefe yönelik olması ve kalitesinin değerlendirilmesi hakkında gerekli altyapı bilgisine sahip olmasını sağlamaktır.

Beccaria standartları, kalite güvence sistemi ile ilgili temel koşulları açıklayan bütünsel bir programdır. Bir projenin kalitesini sağlamak ancak bütün programın koşullarını yerine getirmekle mümkün olur. Söz konusu koşullar daima birbirlerini tamamlayan koşullardır. Bu nedenle Beccaria standartlarından sadece bir noktayı dikkate almak veya bazı koşullara riayet etmemek, projenin toplam kalite seviyesine zarar veren bir yönelim olacaktır.

Aşağıda açıklanan Beccaria standartlarının noktalarının tek tek dikkate alınması veya yerine getirilmesi gerekmektedir:

1.1 Beccaria Standartı: Problem Tanımı

1.1.1. Mevcut problem tespit edilmiş ve ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Problem tanımında aşağıdaki noktalar açıklanmış olmalıdır:

- i. Problem tam olarak nereden kaynaklanmakta, ortaya çıkış şekilleri nelerdir, hangi ceza bölümünü ilgilendirmektedir?
- ii. Problem tam olarak belirlenecek olan alan ve mekan ile sınırlandırılmış bölümün neresinde, ne zaman ve hangi ölçüde ortaya çıkıyor?
- iii. Problemden kimler doğrudan veya dolaylı olarak etkileniyor?(örneğin yaş, cinsiyet, sosyal özellikler, köken gibi kriterlerin açıklanması)
- iv. Problemin doğrudan veya dolaylı olarak ne gibi etkileri vardır?
- v. Problem ne kadar süreden beri vardır ve (özellikle son zamanlarda) değişiklik göstermekte midir? (örneğin ağırlaşması, özel sebepler).
- vi. Problemin somut mahalde çözümü yönünde önceden bir çalışma yapılmış mıdır? Bu problemin çözülmesinde şu anda kimler ve nasıl çalışıyor veya gelecekte kimler görev almalıdır (örneğin gençlere yardım hizmeti, öğretmenler, polis, savcılık)?

1.1.2. Proje inisiyatifinin kimde olduğu veya bu projenin hangi sebepten dolayı uygulandığı (örneğin halktan gelen şikayetler, gençlik dairesi veya polis tarafından yapılan bildirimler).

1.1.3. Problemin çözümü için esas olarak eyleme geçilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

1.2. Beccaria Standartı: Problemin oluşma koşullarının analizi

1.2.1. Tespit edilen problemin açıklanabilmesi için kuramsal veya bilimsel bulgular kullanılır ve ayrıca ihtibari gözlemler dikkate alınır.

1.2.2. Problemin ortaya çıkmasına sebep olan ve önemli olarak görülen etkenler dikkate alınmış ve tanımlanmıştır.

1.3. Beccaria Standartı: Suç önleme hedefleri, proje hedefleri ve hedef grupların belirlenmesi

Hedeflerin belirlenmesinde temel olarak, suç önleme hedefi ile proje hedefi ayrı tutulacaktır. Her bir proje suç önleme hedeflerini ve proje hedeflerini kesin ve ayrıntılı bir şekilde tanımlayacaktır.

Suç önleme hedefleri (bazıları bu hedefleri üst hedef, global hedef veya genel hedefler olarak da tanımlamaktadır) daima projenin, esas suç önleme unsuruna yöneliktir. Bu hedefler, suçun önüne (objektif olarak) geçilmesi (suç fiillerinin engellenmesi ve / veya azaltılması) veya sübjektif güvenliğin iyileştirilmesidir (güvenlik duygusunun güçlendirilmesi veya suç fiillerine karşı korkunun azaltılması). Bir projenin suç önleme hedefi olarak örneğin, A şehrindeki okullarda okuyan gençlerde yaralama olaylarının %30 azaltılması olabilir.

Buna karşın proje hedefleri bir projenin gerçekleştirilmesi ile elde edilmesi istenen direkt hedeflerdir. Suç önleme hedefi olarak okullardaki genç öğrencilerde yaralama suçlarını azaltmayı amaçlayan bir projenin hedefleri şunlar olabilir: Genel okul ortamının iyileştirilmesi, özellikle çatışmalarda ve kavgalarda gençlerin sosyal yetilerinin güçlendirilmesi, okul binası içinde ve sınıflarda sosyal kontrolün yükseltilmesi vb.

Proje hedefleri, suç önleme hedefleri ile kuramsal bir bağlantı içinde olmalıdır: Proje hedefine ulaşılması ile birlikte aynı zamanda bunun ardında duran suç önleme hedefine de ulaşabilmenin mümkün olduğu açık olarak anlatılabilir.

Böylece kriminoloji kuramlarını veya kuramsal olarak gerekçelendirilmiş kabuller veya ampirik bulguları temel alarak, yukarıdaki örnekte kalmak istenirse “genel okul ortamının iyileştirilmesi”, “özellikle çatışmalarda gençlerin sosyal yetilerini güçlendirme” ve “okul binası içinde ve sınıflarda sosyal kontrolün artırılması” gibi proje hedeflerinden her birinin, “okullarda okuyan

genç öğrencilerde yaralama olaylarını azaltma” olarak belirlenmiş olan suç önleme hedefine erişmede uygun birer suç önleme metodu olarak belirlenmesi sağlanmalıdır.

1.3.1. Suç önleme hedefleri tanımlanmıştır. Bu hedefler problem tanımından türetilmiş, detaylı bir şekilde formüle edilmiş, ölçülebilir ve olması gereken durumu açıklayan hedeflerdir.

1.3.2. Suç önleme hedeflerinin hangi hedef grupları temel aldığı belirlenmiştir.

1.3.3. Suç önleme hedeflerine erişilip erişilmediği ve hangi ölçüde erişildiğini kontrol edecek göstergeler belirlenmiştir.

1.3.4. Belirlenen suç önleme hedeflerine erişmek için uygun olan strateji veya suç önleme metotları seçilir. Seçilen strateji veya suç önleme metotlarının gerekçesi açıklanır. Bu çalışmada literatürden alınan bilgiler ve sahada elde edilen tecrübeler dikkate alınır. Seçilen strateji veya suç önleme metotları temelinde proje hedefleri somut olarak adlandırılır.

1.3.5. Proje hedeflerine erişilmesinin hangi hedef grupları etkileyeceği belirlenir. Hedef gruplar burada ayrıntılı şekilde tanımlanmıştır (örneğin belirli yaş veya sosyal özelliğe sahip gruplar).

1.3.6. Erişilmesi planlanan proje hedeflerinin hangi süre içinde veya hangi tarihe kadar (çalışma süresi) erişileceği belirlenir.

1.4. Beccaria Standartı: Hedefe erişmek için gerekli önlemlerin belirlenmesi

1.4.1. Proje hedeflerine erişmek için gerekli önlemler türetilmiş ve gerekçelendirilmiştir.

1.4.2. Alınan önlemlerin proje hedefleri için belirlenen hedef gruplara erişmek için uygun olduğu belirlenmiştir (bu, diğer önlemlerin yanısıra hedef grubun dahil edilmesi / katılımı sağlanacaktır).

1.4.3. Önlemlerin uygulanması için gerekli zaman, personel, uzmanlık kaynaklarının ve finansal ve nesnel kaynakların mevcut ve kullanılabilir olduğu açıklanmıştır.

1.4.4. Proje hedeflerine erişilip erişilmediği ve hangi ölçüde erişildiğini kontrol edecek göstergeler belirlenmiştir.

1.4.5. Hedef gruplara erişilip erişilmediği ve hangi ölçüde erişildiğini kontrol edecek göstergeler belirlenmiştir.

1.5. Beccaria Standartı: Proje içeriği ve uygulaması

1.5.1. Proje içeriği yazılı olarak kayda geçirilmiştir. Bu içerik projeyi gerekçelendirme, belirleme, düzenleme, uygulama ve değerlendirme için gerekli olan tüm düşünce ve planları kapsar.

1.5.2. İşbirliği yapma olanakları (ortak organizasyonlar ile) ve sinerji olasılıkları gözden geçirilmiş ve açıklığa kavuşturulmuştur. Yapılan ağ bağlantıları hedef odaklı, sağlam ve faydalıdır.

1.5.3. Önlemlerin uygulanması için zaman, personel, uzmanlık, finansman kaynakları ve nesnel kaynaklar açısından tahmini ne kadar bir gereklilik olduğunu belirten kaynak planı hazırlanmıştır.

1.5.4. Projenin uygulama süresi belirlenmiştir.

1.5.5. Proje içeriği, projeye yabancı olan uzman kişi veya grup tarafından incelenmiş veya kontrol edilmiştir.

1.5.6. Proje planlamasından ortaya çıkacak proje maliyeti ile beklenen sonuç ve etkileri (veya ulaşılması istenen proje hedefleri) arasındaki oran, projeye katılan katılımcılar ve / veya projeye yabancı olan uzman kişi veya grup tarafından incelenmiş ve uygun veya kabul edilebilir bulunmuştur. Planlanan projenin muhtemel alternatifleri araştırılmıştır.

1.5.7. Alınacak önlemler ile ilgili yetki ve sorumluluk alanları belirlenmiştir. Paydaşlar (görevlendiren, proje planlayıcısı, gerektiğinde hedef gruplar, ortaklar) arasında gerekli olan anlaşmalar yazılı olarak kayıt altına alınmıştır.

1.5.8. İlgili çalışma aşamalarını, yetkili kişileri ve öngörülen zaman tablolarını detaylı olarak gösteren bir proje çalışma planı hazırlanmıştır.

1.5.9. Proje uygulamasının (süreç değerlendirmesi) ve öngörülmesi halinde proje etkilerinin (etki değerlendirmesi) kontrol edilmesi başlangıçtan itibaren proje çalışma planına dahil edilecektir.

- i. Süreç değerlendirmesi yapılacaktır. Bunun için proje uygulamasının kontrol edilmesi ve hedef gruplara erişme içeriği hazırlanacak ve proje konseptine dahil edilecektir.
- ii. Proje hedeflerine ve projenin suç önleme hedeflerine erişilme derecesinin kontrol edilip edilmeyeceği belirlenecek ve gerekçelendirilecektir (etki değerlendirmesi). Değerlendirme çalışmasının yapılması kararlaştırıldığı takdirde bir araştırma planı hazırlanacak ve değerlendirme çalışması proje konseptinde dikkate alınacaktır.

- iii. İç değerlendirme ve/veya yabancı kuruluş tarafından yapılacak değerlendirilmenin mi uygulanacağı belirlenecek ve gerekçelendirilecektir. İç değerlendirme yapılması halinde, dışarıdan uzman danışmanlık hizmetinin gerekliliği incelenecektir.

1.5.10. Proje süreci ve uygulaması başlangıçtan itibaren kayıt altına alınacak, proje uygulamasının tüm işlem basamakları ve orijinal plandan sapmalar belirlenecek ve gerekçelendirilecektir.

1.5.11. Proje yapısı değişen şartlara uyum sağlayacak şekilde düzenlenecektir. Eksiklikler meydana geldiğinde iyileştirme önlemleri belirlenecek ve uygulanacaktır.

1.6. Beccaria Standartı: Proje uygulaması ve hedefe erişilmesinin kontrolü (değerlendirme)

1.6.1. Öngörülen hedef gruplara erişme derecesi (oran, sayı) belirlenmiştir. Bu erişme derecesine varılması ve varılmamasının sebepleri açıklanacaktır.

1.6.2. Hangi değişikliklerin hangi ölçüde meydana geldiği belirlenmiştir: Mevcut durum koyulan suç önleme hedefleri yönüne doğru ne kadar değişiklik göstermiştir (mevcut durum ve olması gereken durumun kıyaslanması)? Mevcut durum koyulan proje hedefleri yönüne doğru ne kadar değişiklik göstermiştir (mevcut durum ve olması gereken durumun kıyaslanması)?

1.6.3. Meydana gelen değişikliklerin ne derecede alınan önlemlerden kaynaklandığı veya bu önlemlerden kaynaklanıp kaynaklanmadığı belirlenecek ve açıklanacaktır: Suç önleme hedeflerine erişme veya erişememe hangi sebeplerden kaynaklanıyor? Proje hedeflerine erişme veya erişememe hangi sebeplerden kaynaklanıyor?

1.6.4. Planlanmış olmayan yan etkilerin oluşup oluşmadığı belirlenecektir: Eğer yan etkiler oluştuysa hangi yan etkiler, ne ölçüde ortaya çıkmıştır?

1.7. Beccaria Standartı: Çıkarılan sonuçlar ve proje dokümantasyonu

1.7.1. Proje sonunda ayrıntılı bir proje dokümantasyon çalışması yapılacaktır. Bu çalışma çerçevesinde proje kapsamında elden edilen merkezi bilgi ve tecrübeler kayda geçirilir, sonuçlar çıkarılır, nihai rapor hazırlanır ve son olarak proje dokümantasyonu veya proje sonuçları kamuoyuna açıklanır.

1.7.2. Proje kapsamında elden edilen merkezi bilgi ve tecrübeler derlenir ve sıralanır:

- i. Belirlenen hedeflere (proje hedefleri, suç önleme hedefleri) ne ölçüde erişildi?

- ii. Sonuçlar proje için ne anlama geliyor?
- iii. Hedeflere erişilmesi veya erişilememesi nelere bağlı?
- iv. Planlama ve uygulama safhasında ne gibi zorluklar yaşandı, hangi olumlu veya olumsuz tecrübeler edinildi?
- v. Bunların dışında hangi merkezi bilgi ve tecrübeler edinildi?

1.7.3. Projeden elde edilen tecrübe, bilgi ve sonuçlardan ne gibi bir sonuç çıkarılabilir:

- i. Çözüm için seçilen yöntem başarıya ulaştı mı? Bu yöntem yaygınlaştırılabilir mi?
- ii. Algılanan zayıf noktalar için hangi iyileştirme önerileri, uygulama tavsiyeleri veya çözüm önerileri üretilebilir?
- iii. Burada gelecekte yapılacak projelerin konusu ve gelecekte yapılacak değerlendirmenin konusu olabilecek belirli sorular var mı?
- iv. Elde edilen sonuçlar en çok hangi (proje) ortağın veya diğer kurumların işine yarayacaktır?
- v. Elden edilen tecrübe ve bilgiler sürmekte olan projenin uyarlanması veya değiştirilmesinde veya muhtemelen bunun devamı olabilecek başka bir projenin geliştirilmesinde kullanılacak mı?
- vi. Proje süresi boyunca projenin sürdürülebilirliği nasıl sağlanabilir (örneğin şu andaki mevcut hizmet yapıları ile bütünleştirilmesi)?
- vii. Proje, başka hedef gruplar ve farklı sosyal çevre şartları için de uygulanabilir mi?

1.7.4. Projenin sonuç raporu hazırlanmıştır. Bu raporda aşağıdaki konular açıklanmıştır:

- i. Proje içeriği
- ii. Projenin uygulanması
- iii. Proje sonuçları
- iv. Değerlendirme sonuçları
- v. Elde edilen proje hedeflerini kontrol etmek için numune seçimi ve numune büyüklükleri ile gösterge veya kriterler ile değerlendirme planı hazırlama
- vi. Çıkarılan sonuçlar.

1.7.5. Proje dokümantasyonuna diğer kişiler ulaşabilir. Proje sonuçları yayınlanır.

DİZİN

- Amerika 15
Yakın Polislik 15
- Anayasa 17
- Avrupa 5, 8, 9, 13, 15, 65
Yakın Polislik 15
- Avrupa Birliği 15
- Avrupa Komisyonu 5
- Beccaria Standartı 66, 67, 68, 69, 70
- Belediye 29, 44
- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı 5
- Danışma Kurulu 8
- Emniyet Teşkilatı 29, 45
- Erzurum 7, 8, 9, 29, 37, 49
Yerel Güvenlik Planları 49
- Eyüp 9, 29, 37, 40
- Fransa 13, 14, 15
Mahalle Polisliği 16
Yerel Güvenlik Planları 14
Yerel Güvenlik ve Suç Önleme
Konseyi 13
Yerel Güvenlik ve Suç Önleme
Konseyleri 14
- Galler 14
- İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin
Geliştirilmesi Projesi 5, 51
- İçişleri Bakanlığı 8, 34, 35, 51
- İngiltere 13, 14, 15, 16, 33
- İnsan Hakları Kurullarını Güçlendirme 7
- İstanbul 7, 8, 9
Yerel Güvenlik Komisyonu 46
- Kadıköy 9, 29, 37, 51, 52
Yerel Güvenlik Komisyonu 51
- Kaymakam 29, 51
- Kolluk Kuvvetleri 8, 13, 50, 51
- Kurumlararası Koordinasyon 8, 13
- Kurumlararası Koordinasyonun
Geliştirilmesi 7
- Kurumlararası Koordinasyon ve Şeffaflık
İlkesi 8
- Medya ve İletişim 7
- Modern Polis Standartları 15
- Niğde 7, 8, 9, 29, 37
Polis 37
Yürütme Kurulu 29
- Ortaklık 8
- Önleyici Kolluk Hizmetleri 8
- Paydaş Katılımı 8, 9, 14
- Paydaş Katkıları 9
- Pilot İl 7, 8, 13
- Pilot Modeller 7, 8
- Pilot Uygulama 29
- Pilot Uygulama Süreci 29, 34, 40
- Planlama 8, 65, 66
- Police de Proximité 15
- Polis 14, 16, 42, 49, 62
- Sağlık Müdürlüğü 45
- Sivil Gözetim 7, 8, 33
- Sivil Toplum Kuruluşları 8, 13, 15, 29,
52
- Suç ve Düzensizlik Azaltma Ortaklıkları
14
- Toplum Destekli Polislik 15
- Toplumsal Güvenlik Ortaklığı 14
- Vali 29, 50, 51
- Valilik 8, 29, 48, 50, 54
- Vali Yardımcısı 29
- Vatandaş Odaklı Şikayet Sistemi 7
- Yakın Polislik 15
- Yerel Güvenlik 9, 34, 35, 39, 51
- Yerel Güvenlik Komisyonları 8, 11, 13,
14, 39, 46, 48, 50, 51, 52, 54
- Yerel Güvenlik Planı 9, 10, 29, 50, 51,
53
- Yerel Güvenlik Planları 9, 10, 11, 13, 14,
15, 29, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 49,
50, 51, 52, 53
- Yerel Güvenlik Politikaları 9
- Yerel İdareler 14
- Yerel Sağlık Kurumları 14
- Yürütme Kurulu 29, 48